

BANCA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport anual 2019

Balanța de plăți
și poziția investițională
internațională
a României
Raport Anual 2019

NOTE

Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României – Raport anual 2019 a fost elaborat în cadrul Direcției Statistică pe baza datelor statistice disponibile în luna noiembrie 2020.

Unele date statistice au caracter provizoriu, urmând a fi revizuite în publicațiile ulterioare ale Băncii Naționale a României. Sursa datelor a fost indicată numai atunci când acestea au fost furnizate de alte instituții.

Seriile de date au fost compilate în conformitate cu metodologia BPM6 și sunt disponibile pe *website*-ul BNR, Secțiunea statistică, <http://www.bnr.ro/Baza-de-date-interactiva-604.aspx>.

Precizări metodologice detaliate privind definițiile, legislația și sursele de date pot fi găsite pe *website*-ul BNR, Secțiunea statistică, Seturi de date, Indicatori ai sectorului extern sau accesând linkul: <http://www.bnr.ro/Balanta-de-plati-%e2%80%93-Precizari-metodologice-11753.aspx>.

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52
internet: <http://www.bnr.ro>

ISSN 1224-4570 (versiune tipărită)

ISSN 1584-0956 (versiune *online*)

Cuprins

I. Contextul internațional	5
II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2019	8
A. Balanța de plăți	8
1. Contul curent	9
1.1. Balanța bunurilor și serviciilor	10
1.1.1. Balanța bunurilor	11
1.1.2. Balanța serviciilor	20
Casetă. Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare	23
1.2. Balanța veniturilor primare	26
1.3. Balanța veniturilor secundare	27
2. Contul de capital	29
3. Contul financiar	29
3.1. Investiții directe	30
3.2. Investiții de portofoliu	32
3.3. Alte investiții	33
B. Poziția investițională internațională a României	34
1. Prezentare generală	34
2. Structura poziției investiționale internaționale	37
2.1. Active externe	37
2.2. Pasive externe	39
2.2.1. Datoria externă	41
Secțiune statistică	49
Lista graficelor	62
Lista tabelelor	63

I. Contextul internațional¹

Economia mondială și-a încetinit considerabil creșterea în anul 2019, înregistrând un ritm de 2,8 la sută, cel mai scăzut de după criza financiară globală din urmă cu 10 ani, comparativ cu 3,5 la sută în anul 2018 – dinamica activității economice fiind sincronizată între țări. În structura evoluției economice se observă reducerea producției industriale și temperarea creșterii comerțului mondial și a investițiilor, în timp ce sectorul servicii a fost mai puțin afectat, fiind susținut de creșterea consumului. Temperarea comerțului mondial cu bunuri și servicii (în creștere cu 1 la sută, față de 3,9 la sută în anul 2018) a purtat amprenta tensiunilor comerciale dintre Statele Unite ale Americii și China, care au determinat creșterea taxelor vamale. Rata șomajului a continuat să scadă, atât la nivelul statelor dezvoltate, cât și al celor emergente.

Rata medie anuală a inflației² a scăzut de la 2,6 la sută în 2018 la 2,1 la sută în anul 2019, pe fondul reducerii prețurilor internaționale ale resurselor energetice și ale materiilor prime agricole. Prețul mediu spot al țițeiului³ a scăzut cu 5,2 la sută în anul 2019, după ce se majorase cu 23,7 la sută în anul anterior. Prețurile materiilor prime⁴ au crescut cu 6,4 la sută în anul 2019 (după o scădere cu 3,1 la sută în 2018), în special pe seama prețurilor metalelor.

În Statele Unite ale Americii, ritmul de creștere a produsul intern brut s-a redus de la 3 la sută în anul 2018 la 2,2 la sută, pe fondul restrângerii cererii interne, dominată de reculul investițiilor. Condițiile înregistrate pe piața forței de muncă au rămas favorabile, rata șomajului scăzând până la 3,7 la sută la sfârșitul anului analizat, de la 3,9 la sută în anul 2018. Rata medie anuală a inflației pentru anul 2019 a fost de 1,8 la sută (comparativ cu 2,4 la sută în anul anterior). Deficitul bugetului federal s-a situat la 6,3 la sută din PIB (5,8 la sută în anul precedent), iar datoria publică a crescut de la 106,9 la sută la 108,7 la sută din PIB. Deficitul contului curent s-a menținut la nivelul de 2,2 la sută din PIB.

Economia japoneză a înregistrat un ritm de creștere de 0,7 la sută, comparativ cu 0,3 la sută în anul precedent, pe fondul impulsului dat de investiții și de consumul public. Rata șomajului s-a menținut la 2,4 la sută. Rata medie anuală a inflației s-a majorat la 1 la sută (față de 0,5 la sută în anul 2018), iar deficitul bugetar cu 0,8 puncte procentuale, până la 3,3 la sută din PIB. Contul curent s-a încheiat, ca și în anul 2018, cu un excedent de 3,6 la sută din PIB.

Economia zonei euro⁵ a înregistrat o creștere de 1,3 la sută în anul 2019 (comparativ cu 1,9 la sută în 2018), resimțind efectele negative ale incertitudinilor comerciale globale, care au afectat industria prelucrătoare și investițiile, dar fiind susținută de o piață relativ robustă a forței de muncă și de condiții de finanțare favorabile. Cererea

¹ Sursa: BCE – Raport anual 2019, Economic Bulletin No. 7/2020; FMI – World Economic Outlook (octombrie 2020).

² Valori aferente țărilor din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

³ Determinat ca medie între cotațiile UK Brent, Dubai și West Texas; exprimat în euro.

⁴ Exprimat în euro; exclusiv resurse energetice.

⁵ Statele ale membre UE din zona euro la care se face referire sunt cele 19 state membre ale UE aflate în zona euro la sfârșitul anului 2019: Austria, Belgia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovacia și Slovenia.

internă a contribuit cu 1,8 puncte procentuale la creșterea PIB, deopotrivă prin investiții și consum (în special consumul privat). Investițiile au furnizat 1,2 puncte procentuale din creșterea PIB, dublu față de anul 2018, regăsindu-se în special în sfera proprietății intelectuale. Consumul privat a contribuit cu 0,7 puncte procentuale la creșterea economică, similar anului precedent, fiind stimulat de creșterea veniturilor, pe fondul condițiilor favorabile de pe piața forței de muncă. Consumul guvernamental, în special în domeniul educației și al sănătății, a favorizat, la rândul său, creșterea PIB, contribuind cu 0,4 puncte procentuale, comparativ cu 0,2 puncte procentuale în anul 2018. În schimb, exportul net de bunuri și servicii a avut o contribuție negativă de 0,5 puncte procentuale (față de un aport pozitiv de 0,2 puncte procentuale în anul precedent), determinată de temperarea avansului exporturilor de bunuri de capital.

Din perspectivă sectorială, baza creșterii economice a zonei euro a fost asigurată de servicii (comerciale, de transport, profesionale și de afaceri, de comunicații și informatice) și de construcții, în timp ce industria a avut o contribuție negativă de 0,2 puncte procentuale (față de +0,3 puncte procentuale în anul 2018). Valoarea adăugată brută s-a majorat cu 1,2 la sută, după ce în anul precedent crescuse cu 1,9 la sută.

Rata medie anuală a inflației, măsurată prin indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), a coborât la 1,2 la sută, de la 1,8 la sută în anul 2018, reflectând cu precădere reducerea prețurilor produselor energetice și ale materiilor prime agricole.

Piața forței de muncă din zona euro a continuat să se revigoreze în anul 2019, numărul persoanelor ocupate majorându-se cu 1,2 la sută, concomitent cu reducerea ratei șomajului⁶ la 7,5 la sută (de la 8,1 la sută în 2018).

Deficitul bugetar al zonei euro s-a majorat ușor (de la 0,5 la sută din PIB în anul 2018 la 0,6 la sută din PIB în 2019⁷), pe fondul creșterii ponderii cheltuielilor bugetare în PIB. Deficitul bugetar s-a adâncit comparativ cu anul 2018 în 5 din cele 19 state din zona euro, dintre care Franța a atins valoarea de referință de 3 la sută din PIB. Cea mai scăzută pondere a deficitului bugetar în PIB s-a înregistrat în Letonia (0,6 la sută), iar 13 state au consemnat excedente bugetare. Rata datoriei publice a zonei euro a scăzut cu 1,8 puncte procentuale față de anul precedent, până la 84 la sută din PIB, în condițiile evoluției favorabile a dobânzilor. Rata datoriei publice a depășit valoarea de referință de 60 la sută din PIB în 11 dintre statele zonei euro, situându-se peste nivelul de 100 la sută în Grecia, Italia și Portugalia.

Contul curent agregat al zonei euro s-a încheiat cu un excedent de 273 miliarde euro (2,3 la sută din PIB), în scădere cu 18,4 la sută față de anul 2018, pe seama reducerii cu aproape jumătate a excedentului balanței serviciilor și cu mai mult de jumătate a excedentului balanței veniturilor primare.

⁶ Conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii (BIM).

⁷ Eurostat, Newsrelease Euroindicators 156/2020: „Provision of deficit and debt data for 2019 – second notification”, 22 octombrie 2020.

Țările membre ale Uniunii Europene din afara zonei euro⁸ au consemnat o creștere economică de 2 la sută în anul 2019, comparativ cu 2,2 la sută în 2018, pe fondul temperării consumului privat. Creșterea economică a încetinit în majoritatea statelor din acest grup, excepție făcând Bulgaria (care a înregistrat și cea mai mare rată de creștere, 3,7 la sută), Croația și Danemarca.

Rata medie anuală a inflației s-a menținut pe ansamblul grupului de țări la 2,1 la sută în 2019 (2,2 la sută în 2018), reflectând în principal reducerea prețurilor resurselor energetice. Cea mai mare rată medie a inflației a fost înregistrată de România (3,9 la sută), urmată de Ungaria (3,4 la sută), Cehia (2,6 la sută) și Bulgaria (2,5 la sută).

Situația fiscală s-a deteriorat în 3 din cele 4 state membre ale UE din afara zonei euro care înregistraseră deficite bugetare în anul 2018, fie ca efect al majorării cheltuielilor, fie al reducerii veniturilor. Pe ansamblu, ponderea deficitului bugetar în PIB s-a menținut la nivelul anului anterior (1,3 la sută), toate statele, cu excepția României, situându-se sub valoarea de referință de 3 la sută din PIB. Ponderea datoriei publice în PIB a coborât la 65 la sută, comparativ cu 65,8 la sută în anul 2018, trendul descrescător fiind observat în majoritatea statelor. Marea Britanie, Croația și Ungaria au continuat să se situeze peste pragul de 60 la sută stabilit drept criteriu de la Maastricht.

Deficitul contului curent a marcat o ușoară ameliorare pe ansamblul țărilor membre ale UE din afara zonei euro comparativ cu anul 2018, ajungând la 1,5 la sută din PIB în 2019 față de 1,6 la sută în anul anterior, în special cu contribuția excedentelor curente înregistrate de Danemarca, Suedia, Polonia și Bulgaria. Excluzând Marea Britanie, a cărei pondere covârșitoare schimbă trendul tranzacțiilor curente ale grupului, celelalte țări au încheiat anul 2019 cu un excedent agregat al contului curent de 2,1 la sută din PIB (comparativ cu 1,2 la sută în anul anterior). Majorarea excedentului de cont curent s-a produs preponderent pe fondul ameliorării balanței bunurilor, susținută de creșterea exporturilor. Investițiile directe au înregistrat pe ansamblul celor 8 state⁹ intrări nete de aproximativ 9 miliarde euro, reprezentând 0,5 la sută din PIB (comparativ cu 1 la sută din PIB în anul 2018), cele mai mari niveluri înregistrându-se în Polonia și România. Investițiile de portofoliu au înregistrat ieșiri nete de aproximativ 22 miliarde euro (1,1 la sută din PIB, comparativ cu 2,1 la sută din PIB în 2018). Componenta „alte investiții” (în principal împrumuturi și depozite) a consemnat ieșiri nete de aproape 28 miliarde euro, respectiv 1,4 la sută din PIB (față de intrări nete reprezentând 0,7 la sută din PIB în 2018).

⁸ Referirea vizează cele 9 state membre ale UE aflate în afara zonei euro, la sfârșitul anului 2019: Bulgaria, Cehia, Croația, Danemarca, Marea Britanie, Polonia, România, Suedia și Ungaria.

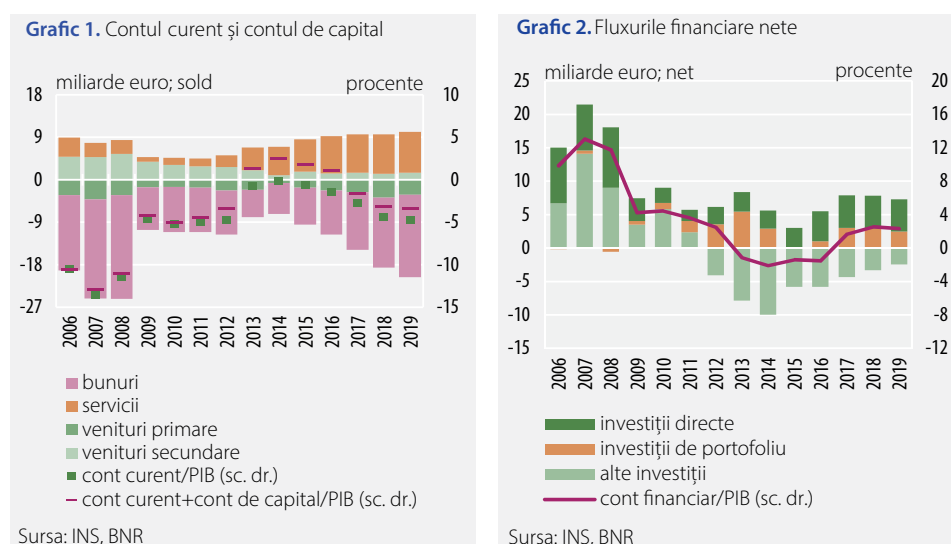
⁹ Excluzând Marea Britanie.

II. Evoluția balanței de plăți și a poziției investiționale internaționale a României în anul 2019

A. Balanța de plăți

Anul 2019 s-a înscris pe trendul de accentuare a deficitului de cont curent, început în anul 2015, pe fondul deteriorării balanței bunurilor. În pofida creșterii excedentului contului de capital, majorarea deficitului de cont curent față de anul 2018 a determinat consolidarea soldului cumulat al contului curent și de capital în teritoriul negativ (Grafic 1).

Contul financiar a înregistrat intrări nete pentru al treilea an consecutiv, acestea reprezentând 2,3 la sută din PIB, comparativ cu 2,5 la sută din PIB în anul anterior.

În anul 2019, ritmul de creștere a deficitului de cont curent (17 la sută) s-a atenuat față de anul anterior (când depășea 70 la sută), în timp ce excedentul contului de capital a înregistrat un ritm de creștere (13,3 la sută) apropiat de nivelul anului 2018. Pe ansamblu, contul curent și contul de capital au cumulat un deficit de 7,6 miliarde euro. Aproximativ trei sferturi din deficitul contului curent (7,8 miliarde euro) și din excedentul contului de capital (2,1 miliarde euro) au provenit din tranzacții cu statele Uniunii Europene (UE). Din deficitul de cont curent înregistrat cu țările UE, cel înregistrat cu zona euro (ZE¹⁰) a reprezentat aproximativ 48 la sută (3,7 miliarde euro; Tabel 1).

¹⁰ Nu include instituțiile europene.

Tabel 1. Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2019

	milioane euro				
	Total	din care:			
		UE	EUE	ZE	EZE
Contul curent	-10 480	-7 842	-2 638	-3 750	-6 730
Bunuri	-17 424	-12 833	-4 591	-7 238	-10 186
Servicii	8 651	6 821	1 830	6 619	2 032
Venituri primare	-3 191	-3 015	-176	-4 409	1 218
Venituri secundare	1 484	1 185	299	1 278	206
Contul de capital	2 850	2 125	725	-40	2 890
Contul financiar, din care:	-5 134	-4 165	-969	-3 183	-1 951
Investiții directe	-4 849	-4 671	-178	-3 358	-1 491
Active	1 723	1 455	268	1 284	439
Pasive	6 572	6 126	446	4 642	1 930
Investiții de portofoliu	-2 436	-2 099	-337	-1 681	-755
Active	1 368	957	411	1 005	363
Pasive	3 804	3 056	748	2 686	1 118
Derivate financiare	-49	-53	4	-29	-20
Alte investiții	2 456	1 724	732	982	1 474
Active	698	-156	854	-49	747
Pasive	-1 758	-1 880	122	-1 031	-727

Notă: EUE – statele din afara UE; EZE – statele din afara zonei euro.

Pe parcursul anului 2019, contul financiar a înregistrat intrări nete de 5,1 miliarde euro, determinate de acumulări nete de pasive de natura investițiilor directe și de portofoliu. Din perspectiva structurii geografice, contul financiar a fost influențat, ca și contul curent și cel de capital, de relația cu Uniunea Europeană.

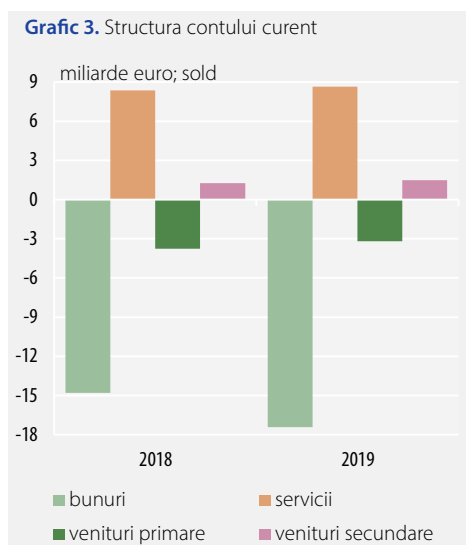
1. CONTUL CURENT

În anul 2019, balanța de plăți a României a consemnat un sold negativ al contului curent de 10 480 milioane euro, comparativ cu 8 960 milioane euro în anul 2018. Ponderea deficitului contului curent în PIB¹¹ a fost de 4,7 la sută, comparativ cu 4,4 la sută în anul precedent (Tabel 2), creșterea cu 0,3 puncte procentuale provenind preponderent din majorarea deficitului înregistrat de balanța bunurilor (în creștere cu 0,6 puncte procentuale din PIB).

Tabel 2. Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent

	pondere în PIB (%)				
	Cont curent	Bunuri	Servicii	Venituri primare	Venituri secundare
2019	-4,7	-7,8	3,9	-1,4	0,7
2018	-4,4	-7,2	4,1	-1,8	0,6
Diferențe (pp)	-0,3	-0,6	-0,2	0,4	0,1

¹¹ PIB: Sursa – INS (date definitive pentru anul 2018 și date provizorii pentru 2019).

Evoluția contului curent și a componentelor sale (Grafic 3) relevă accentuarea deficitului balanței bunurilor cu 17,7 la sută în 2019 față de anul anterior, pe fondul creșterii mai rapide a importurilor față de cea a exporturilor. Balanța serviciilor a înregistrat un excedent majorat cu 3,5 la sută față de anul 2018, stimulat de creșterea încasărilor din servicii informatice, servicii de transport rutier de mărfuri, servicii de consultanță profesională și managerială. Veniturile primare și-au redus deficitul, fiind influențate favorabil de remunerarea salariaților și de subvențiile primite

de la Uniunea Europeană, iar veniturile secundare au consemnat o consolidare a excedentului, determinată de majorarea remiterilor lucrătorilor români din străinătate.

1.1. Balanța bunurilor și serviciilor

În anul 2019, balanța bunurilor și serviciilor (Tabel 3) a înregistrat un deficit de 8,8 miliarde de euro, în creștere cu peste o treime față de valoarea consemnată în anul precedent, ca efect al majorării cu aproximativ 18 la sută a deficitului rezultat din comerțul cu bunuri.

Indicatorii derivați prezentați în Tabelul 3 oferă o imagine mai fidelă a influenței comerțului internațional cu bunuri și servicii asupra economiei României.

Balanța consolidată a bunurilor și serviciilor relevă o creștere mai accentuată a deficitului în raport cu volumul cumulat al exporturilor și importurilor (reducerea soldului normalizat). Balanța serviciilor a avut o influență favorabilă asupra evoluției gradului de acoperire a importurilor prin exporturi, dar un impact neutru asupra tendinței gradului de deschidere a economiei. Exportul de bunuri și servicii a înregistrat o reducere a ponderii în PIB, corelată cu temperarea cererii externe. În același timp, a scăzut ușor dependența consumului intern de importul de bunuri și servicii (reducerea indicelui de penetrare a importurilor), iar creșterea veniturilor s-a reflectat într-o măsură mai mică în creșterea importurilor (reducerea propensiunii marginale a importurilor). Atât la exporturi, cât și la importuri, scăderea indicelui Herfindahl-Hirschman reflectă concentrarea acestora asupra unui număr relativ mai mare de parteneri externi.

Tabel 3. Balanța bunurilor și serviciilor (balanța comercială)

	2018	2019
	milioane euro	
Exportul de bunuri și servicii	85 612	90 143
Importul de bunuri și servicii	92 057	98 916
Soldul balanței comerciale	-6 444	-8 773

continuare

	2018	2019
	procente / indici	
Soldul normalizat al balanței comerciale*	-0,0363	-0,0464
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi** (%)	93,0	91,1
Gradul de deschidere a economiei*** (%)	86,9	84,6
Indicele de propensiune a exportului**** (%)	41,9	40,4
Indicele de penetrare a importurilor***** (%)	43,5	42,6
Indicele de propensiune marginală a importurilor*****	0,5	0,4
Indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a exporturilor*****	0,0762	0,0736
Indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a importurilor*****	0,0700	0,0678
*) raportul între soldul balanței comerciale și valoarea totală a schimburilor comerciale internaționale (export și import de bunuri și servicii)		
**) raportul între valoarea exporturilor și valoarea importurilor		
***) raportul între valoarea schimburilor comerciale internaționale și valoarea produsului intern brut		
****) raportul între valoarea exportului și valoarea produsului intern brut. Reflectă încrederea de care se bucură producătorii autohtoni pe piețele internaționale		
*****) raportul între valoarea importului și valoarea consumului intern. Reflectă măsura în care cererea internă este acoperită prin importuri		
*****) raportul între valoarea importului și valoarea produsului intern brut. Reflectă măsura în care importurile sunt stimulate de creșterea veniturilor		
*****) suma pătratelor ponderilor țărilor partenere în total; poate lua valori între 0 și 1. Cu cât valoarea este mai apropiată de 0, dependența de schimburile comerciale cu un număr redus de țări partenere este mai mică		
Sursa: INS, calcule BNR		

1.1.1. Balanța bunurilor¹²

În anul 2019, soldul negativ al balanței bunurilor a fost de 17 424 milioane euro, în creștere cu 17,7 la sută față de anul precedent, exporturile majorându-se cu 2 la sută, iar importurile cu 5,1 la sută. Ponderea deficitului balanței bunurilor în PIB a crescut cu 0,6 puncte procentuale, până la 7,8 la sută (Tabel 4).

În decursul anului 2019, cel mai ridicat nivel al deficitului bunurilor s-a înregistrat în luna octombrie (1 938 milioane euro), iar cel mai redus în ianuarie (1 221 milioane euro).

Tabel 4. Balanța bunurilor			
	2018	2019	Diferențe (+/-)
	milioane euro		
Export (FOB), din care:	61 819	63 085	1 266
Mărfuri generale	61 750	63 035	1 285
Merchanting – export net	69	50	-19
Import (FOB)	76 624	80 509	3 885
Sold balanță bunuri (FOB/FOB)	-14 805	-17 424	-2 619
PIB	204 519	223 342	x
Sold cont curent	-8 960	-10 480	-1 520

¹² Conform metodologiei BPM6, balanța bunurilor nu include bunurile pentru prelucrare, pentru care nu are loc schimbul de proprietate, prin aceasta fiind diferită de comerțul internațional cu bunuri compilat și publicat de Institutul Național de Statistică în conformitate cu metodologia specifică elaborată de Eurostat.

continuare

	2018	2019	Diferențe (+/-)
	procente		puncte procentuale
Pondere exportului în PIB	30,2	28,2	-2,0
Pondere importului în PIB	37,5	36,0	-1,5
Pondere soldului balanței bunurilor în PIB	-7,2	-7,8	-0,6
Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi (FOB/FOB)	80,7	78,4	-2,3
Gradul de deschidere a economiei: (export+import)/PIB	67,7	64,3	-3,4

Sursa: INS, calcule BNR

Analiza în structură a soldului balanței bunurilor, pe cele opt grupe de mărfuri din Nomenclatorul Combinat, relevă deficite la: produse chimice și plastice (7 544 milioane euro), produse minerale (3 833 milioane euro), metale comune (2 457 milioane euro), textile, confecții, încălțăminte (1 884 milioane euro), produse agroalimentare (1 123 milioane euro) și alte mărfuri (1 237 milioane euro), respectiv excedente la: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (343 milioane euro) și produse din lemn, hârtie (261 milioane euro)¹³.

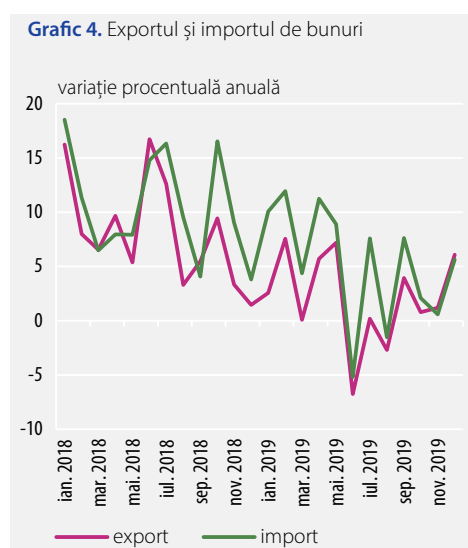
Pe zone geografice, deficitul balanței bunurilor a fost generat în proporție de 73,7 la sută de comerțul intracomunitar, comerțul extracomunitar având o influență de 26,3 la sută.

Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi s-a diminuat cu 2,3 puncte procentuale, până la 78,4 la sută, iar gradul de deschidere a economiei cu 3,4 puncte procentuale, până la 64,3 la sută.

Exportul de bunuri a însumat 63 085 milioane euro, în creștere cu 2 la sută față de anul 2018, fiind influențat favorabil de evoluția pozitivă a comerțului mondial reflectată în extinderea cererii externe, atât din Uniunea Europeană, din țări din afara zonei euro

(Polonia, Bulgaria și Ungaria), cât și din state extracomunitare (Turcia, Republica Serbia, Republica Moldova, Egipt). În valoare absolută, exportul a fost mai mare cu 1 266 milioane euro față de anul 2018, dar și-a redus ponderea în PIB cu 2 puncte procentuale, până la 28,2 la sută.

Cel mai mic nivel al exportului din anul 2019 s-a înregistrat în luna decembrie (4 437 milioane euro), cel mai mare nivel lunar (5 815 milioane euro) fiind consemnat în octombrie. Media lunară realizată la export a fost de 5 257 milioane euro, cu

¹³ Diferența dintre suma componentelor (17 474 milioane euro) și valoarea soldului bunurilor din Tabelul 4 (17 424 milioane euro) se regăsește în excedentul înregistrat la *merchanted* (50 milioane euro).

106 milioane euro mai mare față de anul precedent. Importul de bunuri (FOB) a atins 80 509 milioane euro, în creștere cu 5,1 la sută față de anul 2018, respectiv cu 3 885 milioane euro. Ponderea importului de bunuri în PIB s-a diminuat cu 1,5 puncte procentuale, ajungând la 36 la sută. Cel mai redus nivel al importului din anul 2019 s-a înregistrat în luna august (6 014 milioane euro), iar cel mai ridicat în octombrie (7 753 milioane euro). Media lunară realizată la import a fost de 6 709 milioane euro, cu 324 milioane euro peste nivelul anului precedent.

Variația exportului lunar față de luna corespunzătoare din anul precedent (Grafic 4) reflectă pe ansamblu o încetinire a ritmurilor de creștere, coborând în teritoriul negativ în lunile iunie și august, în corelație cu evoluția producției din industria prelucrătoare – principalul furnizor al exporturilor, care în aceste luni a înregistrat reduceri cu peste 6 la sută. Tendința de creștere mai rapidă a importului față de a exportului a fost mai persistentă decât în anul 2018, o inversare de trend observându-se numai în lunile noiembrie și decembrie. Cele mai mari decalaje între creșterea importului și cea a exportului au fost înregistrate în lunile ianuarie și iulie.

Structura și orientarea geografică a exportului de bunuri

a) Structura exportului de bunuri

În anul 2019, exportul de bunuri a fost generat în principal de industria prelucrătoare, care a furnizat 91,2 la sută din exporturile totale (Tabel 5), față de 91,4 la sută în anul precedent. Activitățile industriei prelucrătoare care au furnizat exporturi substanțiale au fost: industria autovehiculelor de transport rutier (22,3 la sută din exportul total al anului 2019), industria de echipamente electrice (11,6 la sută), industria de mașini, utilaje și echipamente (9,8 la sută), industria calculatoarelor și produselor electronice și optice (7,2 la sută). Împreună, cele patru activități au furnizat mai mult de jumătate din exporturile României în anul 2019.

Tabel 5. Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Total	61 819	63 085	102,0	100,0	100,0
Mărfuri generale	61 750	63 035	102,1	99,9	99,9
Agricultură, silvicultură, pescuit	3 938	4 308	109,4	6,4	6,8
Industria extractivă	117	130	111,1	0,2	0,2
Industria prelucrătoare, din care:	56 526	57 515	101,7	91,4	91,2
Autovehicule de transport rutier	14 266	14 097	98,8	23,1	22,3
Echipamente electrice	7 060	7 300	103,4	11,4	11,6
Mașini, utilaje și echipamente	5 865	6 175	105,3	9,5	9,8
Calculatoare și produse electronice și optice	4 148	4 512	108,8	6,7	7,2
Produse din cauciuc și mase plastice	3 314	3 379	102,0	5,4	5,4
Produse ale industriei metalurgice	3 466	3 345	96,5	5,6	5,3
Produse de cocserie; produse obținute din prelucrarea țițeiului	2 519	2 391	94,9	4,1	3,8

continuare

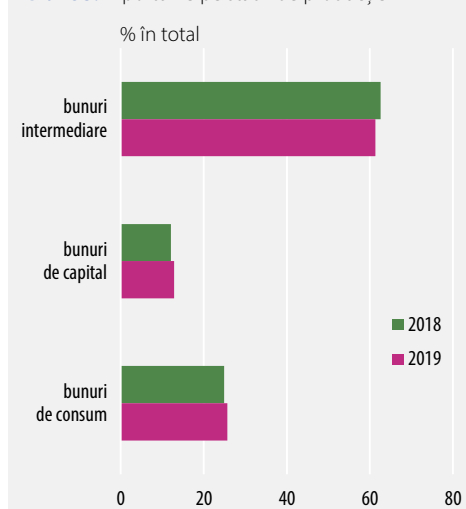
	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Mobilă	2 210	2 331	105,5	3,6	3,7
Substanțe și produse chimice	1 921	2 058	107,1	3,1	3,3
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	233	152	65,1	0,4	0,2
Alte produse neclasificate în altă parte	936	930	99,4	1,5	1,5
Merchenting** – export net	69	50	72,5	0,1	0,1

*) grupare pe baza Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPA 2015 – INS)
 **) bunuri cumpărate de rezidenți de la nerezidenți și vândute ulterior altor nerezidenți, fără ca bunurile să se deplaseze pe teritoriul țării (Sursa: BNR)
 Sursa: INS, calcule BNR

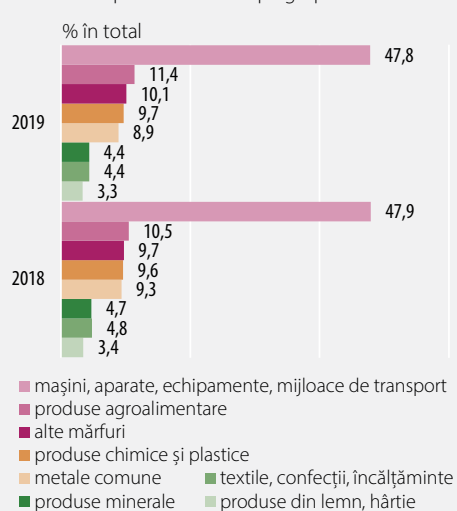
Din punctul de vedere al utilizării bunurilor exportate (Grafic 5), în anul 2019 cele mai multe exporturi, respectiv 61,3 la sută din total, au constat în bunuri destinate consumului intermediar (în special subansamble, piese și accesorii, materii prime brute și materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei).

Aproximativ un sfert din exporturi au fost destinate consumului final (automobile, produse farmaceutice, confecții, încălțăminte), iar circa 13 la sută au reprezentat bunuri de capital (alte autovehicule de transport persoane, pompe de aer sau de vid, aparate telefonice, pompe pentru lichide, contoare, instrumente și aparate pentru reglare sau control automat, motoare și generatoare electrice, unelte pneumatice și hidraulice, mașini și aparate mecanice, transformatoare electrice).

Grafic 5. Exporturile pe stadii de producție

Grafic 6. Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri

Structura exporturilor conform Nomenclatorului Combinat relevă faptul că trei grupe de mărfuri și-au majorat contribuția la export față de anul precedent (Grafic 6): produse agroalimentare (cu 1 punct procentual), produse chimice și plastice (cu 0,1 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,4 puncte procentuale) și cinci grupe au înregistrat pierderi de pondere: metale comune (cu 0,4 puncte procentuale), textile, confecții, încălțăminte (cu 0,4 puncte procentuale), produse minerale (cu 0,3 puncte

procentuale), mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 0,1 puncte procentuale), produse din lemn, hârtie (cu 0,1 puncte procentuale).

Analizând grupele de mărfuri din Nomenclatorul Combinat la un nivel mai detaliat, se observă creșteri ale exportului în special la porumb, autoturisme, tablouri electrice, panouri, console, produse din tutun, centrifuge, mașini pentru epurarea lichidelor și gazelor, care au adus un surplus al exportului față de anul 2018 de peste 1,1 miliarde euro (Tabel 6).

Tabel 6. Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului

	milioane euro			
	Valoarea exportului în 2019	Creștere / descreștere față de 2018	Influențe din volum	Influențe din preț
Porumb	1 244	368	343	25
Autoturisme	4 883	236	217	19
Tablouri, panouri, console și alte suporturi pentru controlul și distribuția electricității	2 126	203	115	88
Produse din tutun, altele decât țigările și trabucurile	280	178	13	165
Centrifuge, mașini pentru epurarea lichidelor și gazelor	352	145	63	82
Scaune	1 627	120	98	22
Semințe de floarea-soarelui	757	114	133	-19
Instrumente pentru analize fizice și chimice	196	94	31	63
Grâu	1 136	92	48	44
Țigări, trabucuri, țigarete	663	83	33	50
Contoare de gaze, lichide sau electricitate	363	80	75	5

Notă: Inclusiv modificările de structură; calcule pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor exportate conform clasificării din Nomenclatorul Combinat, la nivel de 6 cifre, furnizate de INS.
Sursa: INS, calcule BNR

b) Orientarea geografică a exportului de bunuri

Exportul intracomunitar s-a situat în anul 2019 la 47 815 milioane euro, în creștere cu 1,7 la sută față de anul precedent (Tabel 7). Ponderea exportului intracomunitar în total exporturi a fost de 75,8 la sută, în scădere cu 0,2 puncte procentuale comparativ cu anul 2018, reducerea ponderii provenind în special din exportul către Germania, Italia și Franța.

Tabel 7. Exportul de bunuri pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Total	61 819	63 085	102,0	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	46 996	47 815	101,7	76,0	75,8
1.1. Zona euro, din care:	34 055	34 373	100,9	55,1	54,5
Germania	14 131	14 102	99,8	22,9	22,4
Italia	5 744	5 707	99,4	9,3	9,0
Franța	4 495	4 488	99,8	7,3	7,1

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
1.2. Extra zona euro, din care:	12 941	13 442	103,9	20,9	21,3
Ungaria	3 114	3 180	102,1	5,0	5,0
Marea Britanie	2 528	2 301	91,0	4,1	3,6
Bulgaria	2 165	2 399	110,8	3,5	3,8
Polonia	2 108	2 366	112,2	3,4	3,8
2. Export extracomunitar, din care:	14 823	15 270	103,0	24,0	24,2
Turcia	1 975	2 230	112,9	3,2	3,5
Statele Unite ale Americii	1 287	1 262	98,1	2,1	2,0
Federația Rusă	1 077	1 012	94,0	1,7	1,6
Egipt	669	696	104,0	1,1	1,1
Republica Moldova	986	1 038	105,3	1,6	1,6
China	745	758	101,7	1,2	1,2
Republica Serbia	729	862	118,2	1,2	1,4
Ucraina	348	408	117,2	0,6	0,6

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul cu destinație Uniunea Europeană a consemnat majorări la cinci grupe de mărfuri, trei dintre acestea mărindu-și contribuția la exportul intracomunitar în anul 2019: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport (cu 0,6 puncte procentuale), produse chimice și plastice (cu 0,3 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 0,6 puncte procentuale).

Exportul de bunuri extracomunitare a însumat 15 270 milioane euro, mai mult cu 3 la sută față de anul 2018, având o pondere de 24,2 la sută în exporturile de bunuri totale, superioară cu 0,2 puncte procentuale celei din anul 2018.

Principalele zece țări partenere la export, reprezentând 64,7 la sută din exportul total al anului 2019, au fost: Germania (22,4 la sută din total exporturi), Italia (9 la sută), Franța (7,1 la sută), Ungaria (5 la sută), Bulgaria (3,8 la sută), Polonia (3,8 la sută), Marea Britanie (3,6 la sută), Turcia (3,5 la sută), Cehia (3,2 la sută), Olanda (3,1 la sută).

Structura și orientarea geografică a importului de bunuri

a) Structura importului de bunuri

În anul 2019, majoritatea bunurilor importate au reprezentat produse ale industriei prelucrătoare (90,3 la sută din importurile totale, proporție comparabilă cu cea înregistrată în anul anterior – Tabel 8), constând în principal în: autovehicule de transport rutier (10,7 la sută din importul total), mașini, utilaje și echipamente (9,5 la sută), calculatoare și produse electronice (9,3 la sută), substanțe și produse chimice (8,5 la sută), produse alimentare (6,2 la sută).

Clasificarea importurilor de bunuri pe stadii de producție (Grafic 7) relevă ponderea dominantă (58,4 la sută din importul total) a bunurilor intermediare, reprezentate în special de materii prime cu grad redus de prelucrare destinate industriei, subsansamble, piese și accesorii, combustibili și lubrifianti.

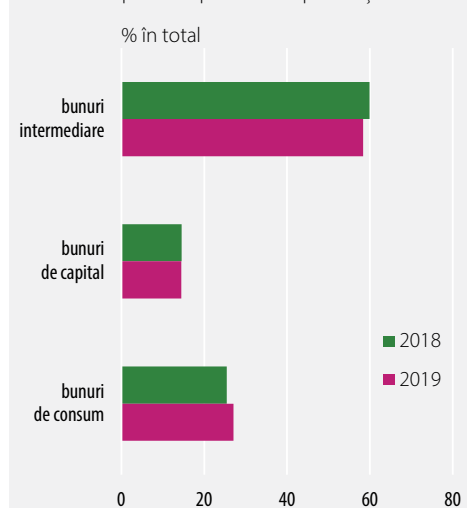
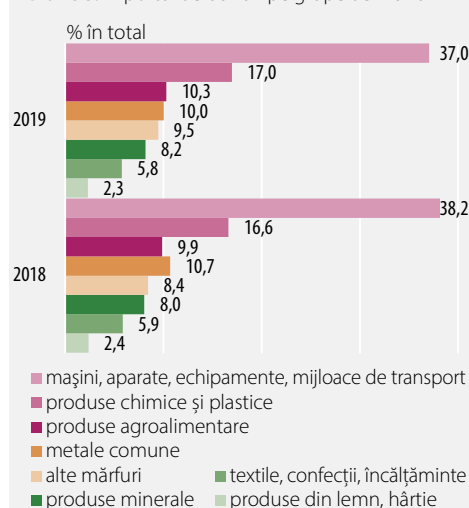
Tabel 8. Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență*

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Total	76 624	80 509	105,1	100,0	100,0
Agricultură, silvicultură, pescuit	2 211	2 352	106,4	2,9	2,9
Industria extractivă	4 396	4 760	108,3	5,7	5,9
Industria prelucrătoare, din care:	69 452	72 738	104,7	90,6	90,3
Autovehicule de transport rutier	8 382	8 620	102,8	10,9	10,7
Mașini, utilaje și echipamente	7 780	7 627	98,0	10,2	9,5
Calculatoare și produse electronice și optice	7 061	7 460	105,7	9,2	9,3
Substanțe și produse chimice	6 493	6 848	105,5	8,5	8,5
Echipamente electrice	6 633	6 831	103,0	8,7	8,5
Produse alimentare	4 467	4 975	111,4	5,8	6,2
Produse ale industriei metalurgice	4 710	4 583	97,3	6,1	5,7
Produse din cauciuc și mase plastice	3 585	3 709	103,5	4,7	4,6
Produse ale industriei construcțiilor metalice	3 586	3 632	101,3	4,7	4,5
Produse farmaceutice de bază și preparate farmaceutice	2 994	3 530	117,9	3,9	4,4
Alte produse industriale neclasificate	1 888	2 618	138,7	2,5	3,3
Produse ale industriei textile	2 073	2 004	96,7	2,7	2,5
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	152	287	188,8	0,2	0,4
Alte produse neclasificate în altă parte	413	372	90,1	0,5	0,5

*) grupare pe baza Clasificării produselor și serviciilor asociate activităților (CPA 2015 – INS)

Sursa: INS, calcule BNR

Bunurile de consum au reprezentat 27,1 la sută din totalul importurilor (țigări, cosmetice, articole de igienă, produse farmaceutice, alimente și băuturi, confecții, încălțăminte), iar bunurile de capital 14,5 la sută (autoturisme și alte autovehicule pentru transportul persoanelor, instalații telefonice, centrifuge, transformatoare electrice, tractoare).

Grafic 7. Importurile pe stadii de producție**Grafic 8.** Importul de bunuri pe grupe de mărfuri

Conform Nomenclatorului Combinat, importul de bunuri a fost reprezentat în proporție de aproape 75 la sută de patru grupe de mărfuri: mașini, aparate, echipamente și mijloace de transport; produse chimice și plastice; produse agroalimentare, metale comune (Grafic 8).

Comparativ cu anul 2018, trei grupe de mărfuri și-au majorat ponderea în importul total, înregistrând creșteri cuprinse între 0,4 puncte procentuale și 1,1 puncte procentuale: produse chimice și plastice, produse agroalimentare și alte mărfuri.

Tabel 9. Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului

	milioane euro			
	Valoarea importului în 2019	Creștere / descreștere față de 2018	Influențe din volum	Influențe din preț
Autoturisme	2 547	384	305	79
Gaz de sondă și alte hidrocarburi gazoase	609	197	248	-51
Medicamente	2 626	180	251	-71
Energie electrică	269	126	106	20
Carne din specia porcine	595	105	-8	113
Inițiatori și acceleratori de reacție și alte preparate catalitice	169	97	45	52
Autovehicule pentru transportul a minimum 10 persoane	231	86	35	51
Motoare cu explozie	291	82	42	40
Anvelope pneumatice noi	515	76	44	32
Țiței brut	3 369	71	160	-89

Notă: Inclusiv modificările de structură; calcule pe baza datelor privind valoarea și cantitatea bunurilor exportate conform clasificării din Nomenclatorul Combinat, la nivel de 6 cifre, furnizate de INS.

Sursa: INS, calcule BNR

Analiza influențelor volumului mărfurilor importate și ale prețurilor asupra creșterii valorii importului pe categorii de mărfuri cu granularitate mai mare relevă o influență puțin semnificativă a prețurilor, aproape 90 la sută din majorarea importului produselor prezentate în Tabelul 9 provenind din creșteri de volum, în special la autoturisme, gaz de sondă, medicamente, țiței brut și energie electrică.

b) Orientarea geografică a importului de bunuri

Importul intracomunitar s-a cifrat în anul 2019 la 60 649 milioane euro, în creștere cu 5,3 la sută față de anul precedent (Tabel 10). Ponderea importului intracomunitar în importurile totale de bunuri s-a mărit cu 0,1 puncte procentuale față de anul 2018, ajungând la 75,3 la sută, majorarea consemnându-se în special pe relațiile cu Ungaria, Polonia și Olanda.

Importul din Uniunea Europeană a înregistrat creșteri de pondere la trei grupe de mărfuri: produse agroalimentare (cu 0,6 puncte procentuale), produse chimice și plastice (cu 0,1 puncte procentuale) și alte mărfuri (cu 1,2 puncte procentuale).

Tabel 10. Importul de bunuri FOB pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Total	76 624	80 509	105,1	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	57 618	60 649	105,3	75,2	75,3
1.1. Zona euro, din care:	40 297	41 612	103,3	52,6	51,7
Germania	15 422	15 887	103,0	20,1	19,7
Italia	6 314	6 427	101,8	8,2	8,0
Franța	3 878	3 936	101,5	5,1	4,9
Olanda	3 151	3 370	107,0	4,1	4,2
1.2. Extra zona euro, din care:	17 321	19 037	109,9	22,6	23,6
Ungaria	5 570	5 993	107,6	7,3	7,4
Polonia	4 428	4 966	112,1	5,8	6,2
Cehia	2 313	2 496	107,9	3,0	3,1
Marea Britanie	1 810	2 105	116,3	2,4	2,6
2. Import extracomunitar, din care:	19 006	19 860	104,5	24,8	24,7
R.P. Chineză	4 145	4 304	103,8	5,4	5,3
Turcia	3 369	3 590	106,6	4,4	4,5
Federația Rusă	2 860	2 837	99,2	3,7	3,5
Kazahstan	1 233	1 535	124,5	1,6	1,9
Statele Unite ale Americii	760	745	98,0	1,0	0,9
Republica Serbia	621	684	110,1	0,8	0,8
Ucraina	581	628	108,1	0,8	0,8
Coreea de Sud	384	438	114,1	0,5	0,5

Sursa: INS, calcule BNR

Valoarea importului extracomunitar a fost de 19 860 milioane euro, în creștere cu 4,5 la sută față de valoarea înregistrată în anul 2018, având o pondere de 24,7 la sută în importurile totale de bunuri, comparabilă cu cea înregistrată în 2018.

Principalele zece țări partenere la import în anul 2019 (reprezentând două treimi din importurile totale) au fost: Germania (19,7 la sută), Italia (8 la sută), Ungaria (7,4 la sută), Polonia (6,2 la sută), China (5,3 la sută), Franța (4,9 la sută), Turcia (4,5 la sută), Olanda (4,2 la sută), Federația Rusă (3,5 la sută) și Austria (3,1 la sută).

Balanța resurselor energetice

Balanța resurselor energetice s-a încheiat în anul 2019 cu un sold negativ de 3 493 milioane euro, în creștere cu 17 la sută față de anul precedent (Tabel 11). Ca pondere în deficitul balanței bunurilor, importul net de resurse energetice s-a redus de la 20,2 la sută în 2018 la 20 la sută în 2019. Cea mai mare contribuție la deficitul balanței energetice a continuat să o aducă țigheii brut, care a înregistrat un import net de 3 357 milioane euro.

Tabel 11. Exportul și importul (FOB) de produse energetice

	Export		Import		Import net (-)/ Export net (+)	
					milioane euro	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Total	2 770	2 610	5 755	6 103	-2 985	-3 493
Gaze naturale	6	3	337	557	-331	-554
Energie electrică	228	149	143	269	85	-120
Combustibili minerali	256	241	584	675	-328	-434
Țiței brut	6	12	3 298	3 369	-3 292	-3 357
Produse petroliere	2 274	2 205	1 393	1 233	881	972

Sursa: INS, calcule BNR

Exportul de produse energetice s-a cifrat la 2 610 milioane euro¹⁴, în scădere cu 5,8 la sută față de anul 2018, respectiv cu 160 milioane euro, atât din volum, cât și din preț (Tabel 12). Importul de produse energetice a fost de 6 103 milioane euro, cu 6 la sută mai mare comparativ cu anul 2018, creșterea valorică de 348 milioane euro¹⁵ fiind determinată de volumul resurselor importate, în timp ce scăderea prețurilor a avut o contribuție favorabilă de aproape 200 milioane euro.

Tabel 12. Influențe din volum și din preț* asupra majorării exportului și importului de resurse energetice

	Export				Import			
	Pondere în exportul de resurse energetice în 2019 (%)	Creștere / descreștere față de 2018 (mil. euro)	Influențe din volum (mil. euro)	Influențe din preț (mil. euro)	Pondere în importul de resurse energetice în 2019 (%)	Creștere / descreștere față de 2018 (mil. euro)	Influențe din volum (mil. euro)	Influențe din preț (mil. euro)
Total	100,0	-160	-63	-97	100,0	348	537	-189
Gaze naturale	0,1	-3	-2	-1	9,1	220	259	-39
Energie electrică	5,7	-79	-78	-1	4,4	126	106	20
Combustibili minerali	9,2	-14	18	-32	11,1	92	139	-47
Țiței brut	0,5	5	7	-2	55,2	71	160	-89
Produse petroliere	84,5	-69	-8	-61	20,2	-161	-127	-34

*) inclusiv modificările de structură
Sursa: INS, calcule BNR

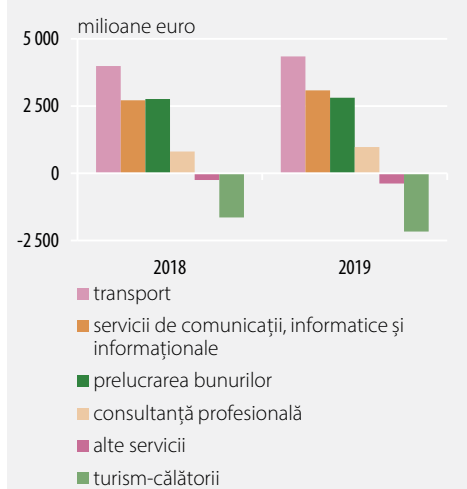
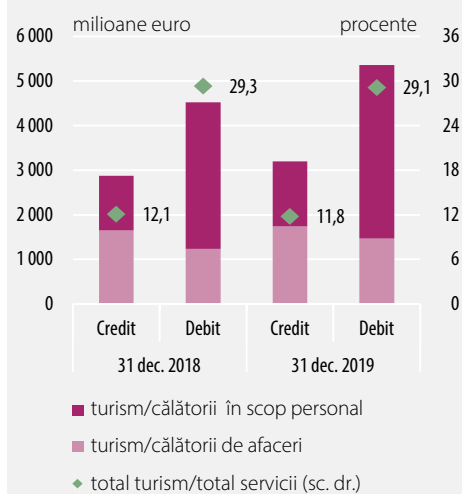
Gradul de acoperire a importului de resurse energetice prin exportul de asemenea produse s-a redus cu 5,4 puncte procentuale, până la 42,8 la sută.

1.1.2. Balanța serviciilor

Balanța serviciilor a înregistrat în anul 2019 un excedent de 8 652 milioane euro (3,9 la sută din PIB), comparativ cu 8 361 milioane euro (4,1 la sută din PIB) în anul precedent, pe fondul majorării încasărilor din servicii informatice, servicii de transport rutier de mărfuri, servicii de consultanță profesională și managerială, servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri (Grafic 9).

¹⁴ Reprezentând 4,1 la sută din exportul total de bunuri, comparativ cu 4,5 la sută în anul 2018.

¹⁵ Ca pondere în importul total de bunuri, importul de resurse energetice s-a majorat de la 7,5 la sută în 2018 la 7,6 la sută în 2019.

Grafic 9. Evoluția balanței serviciilor pe componente**Grafic 10.** Evoluția turismului internațional

Evoluția balanței serviciilor a fost influențată negativ de balanța turismului, al cărei deficit s-a majorat cu peste 30 la sută față de anul 2018, pe fondul accentuării plăților pentru călătorii în scop personal (Grafic 10).

Exportul de servicii a totalizat 27 058 milioane euro (în creștere cu 13,7 la sută față de anul 2018), jumătate din acestea provenind, similar anului precedent, din servicii de transport (majoritar din transport auto de mărfuri) și servicii de comunicații, informatice și informaționale. Peste 80 la sută din încasările din servicii au provenit din state membre ale UE, pe primele locuri situându-se Germania, Marea Britanie, Italia, Franța și Olanda (Tabel 13).

Tabel 13. Exportul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Total	23 793	27 058	113,7	100,0	100,0
1. Export intracomunitar, din care:	19 392	22 216	114,6	81,5	82,1
1.1. Zona euro, din care:	15 237	17 164	112,6	64,0	63,4
Germania	4 293	4 760	110,9	18,0	17,6
Italia	2 439	2 664	109,2	10,3	9,8
Franța	2 027	2 274	112,2	8,5	8,4
Olanda	1 605	1 818	113,3	6,7	6,7
Austria	1 363	1 558	114,3	5,7	5,8
Belgia	1 114	1 222	109,7	4,7	4,5
1.2. Extra zona euro, din care:	4 155	5 052	121,6	17,5	18,7
Marea Britanie	2 072	2 676	129,2	8,7	9,9
Ungaria	551	620	112,5	2,3	2,3
Bulgaria	375	417	111,2	1,6	1,5
Danemarca	308	348	113,0	1,3	1,3
Polonia	345	354	102,6	1,5	1,3
2. Export extracomunitar, din care:	4 401	4 842	110,0	18,5	17,9
Statele Unite ale Americii	1 634	1 599	97,9	6,9	5,9
Elveția	832	1 034	124,3	3,5	3,8

continuare

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Israel	198	218	110,1	0,8	0,8
Canada	192	189	98,4	0,8	0,7
Singapore	181	221	122,1	0,8	0,8
Turcia	140	182	130,0	0,6	0,7
Republica Moldova	84	87	103,6	0,4	0,3

Importul de servicii s-a ridicat la 18 406 milioane euro (mai mari cu 19,3 la sută față de anul anterior), serviciile de turism – călătorii și serviciile diverse (întreținere și reparații, servicii de construcții, financiare, de asigurare, taxe pentru utilizarea proprietății intelectuale, servicii de cercetare și dezvoltare, servicii tehnice și comerciale) deținând împreună peste 56 la sută. Plățile pentru servicii prezintă o structură geografică similară celei a încasărilor, aproape 84 la sută rezultând din tranzacții în interiorul Uniunii Europene, preponderent cu Germania, Marea Britanie, Italia, Franța, Olanda și Austria (Tabel 14).

Tabel 14. Importul de servicii pe grupe de țări

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Total	15 433	18 406	119,3	100,0	100,0
1. Import intracomunitar, din care:	12 759	15 395	120,7	82,7	83,6
1.1. Zona euro, din care:	9 376	10 545	112,5	60,8	57,3
Germania	2 830	3 033	107,2	18,3	16,5
Italia	1 152	1 290	112,0	7,5	7,0
Franța	1 144	1 273	111,3	7,4	6,9
Austria	917	900	98,1	5,9	4,9
Olanda	797	1 009	126,6	5,2	5,5
Spania	510	586	114,9	3,3	3,2
Belgia	473	508	107,4	3,1	2,8
1.2. Extra zona euro, din care:	3 383	4 850	143,4	21,9	26,4
Marea Britanie	1 354	2 214	163,5	8,8	12,0
Ungaria	716	1 093	152,7	4,6	5,9
Bulgaria	364	414	113,7	2,4	2,2
Polonia	316	387	122,5	2,0	2,1
Danemarca	123	138	112,2	0,8	0,7
2. Import extracomunitar, din care:	2 674	3 011	112,6	17,3	16,4
Statele Unite ale Americii	651	1 599	245,6	4,2	8,7
Elveția	436	446	102,3	2,8	2,4
Canada	234	208	88,9	1,5	1,1
Turcia	249	292	117,3	1,6	1,6
Republica Moldova	134	155	115,7	0,9	0,8

Casetă. Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare¹⁶

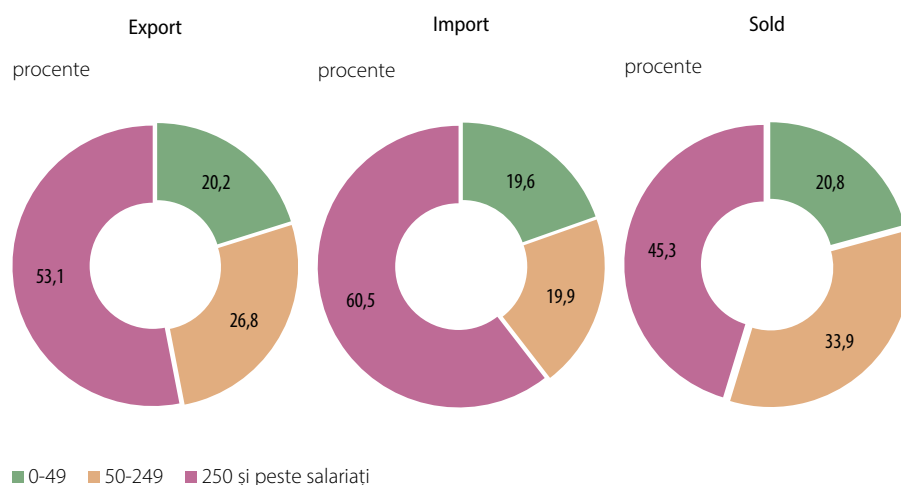
Evoluția economiei mondiale, intensificarea tranzacțiilor pe piețele externe, internaționalizarea și complexitatea sporită a lanțurilor valorice în contextul globalizării sunt factori care au generat în ultimii ani cerințe de noi date statistice din partea utilizatorilor, inclusiv din partea factorilor de decizie.

Unul dintre seturile de date, în curs de dezvoltare în prezent, este *Comerțul internațional cu servicii în funcție de caracteristicile entităților raportoare*, care oferă informații cu privire la domeniile de activitate dominate de marile companii, rolul companiilor mici și mijlocii, intensitatea și concentrarea exportului și importului de servicii.

Comerțul internațional cu servicii pe clase de mărime a entităților raportoare în funcție de numărul de salariați

(Calculare efectuate pe baza datelor raportate în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii” derulate de BNR, precum și a datelor raportate la BNR de băncile rezidente, conform reglementărilor legale, cu excepția serviciilor de turism și de asigurare.)

Grafic A. Comerțul internațional cu servicii în funcție de mărimea entităților raportoare, în anul 2019

În anul 2019, întreprinderile mici și medii (cu mai puțin de 250 de salariați) au realizat 47 la sută din valoarea exportului de servicii, reflectând competitivitatea acestora pe piețele externe în prestarea de servicii din domeniul IT&C, servicii de transport rutier de mărfuri și alte servicii pentru afaceri.

¹⁶ Statistici experimentale, a căror metodologie este în dezvoltare, în vederea implementării prevederilor Regulamentului (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind statisticile europene de întreprindere, de abrogare a 10 acte juridice în domeniul statisticilor de întreprindere. Date statistice similare aferente comerțului internațional cu bunuri sunt calculate și publicate de către Institutul Național de Statistică.

Importul de servicii prezintă un grad mai mare de concentrare la nivelul companiilor mari, cu resurse mai complexe pentru achiziționarea serviciilor pe piețele internaționale. Acestea au realizat 60,5 la sută din importul anului 2019.

Rolul întreprinderilor mici și medii pe piața serviciilor internaționale este reflectat și de contribuția lor la excedentul balanței serviciilor (54,7 la sută în anul 2019), în timp ce întreprinderile mici (cu mai puțin de 50 de salariați) au deținut o pondere de 20,8 la sută din soldul pozitiv al balanței serviciilor.

Tabel A. Intensitatea exportului de servicii pe domenii de activitate*

	procente	
	2018	2019
Total	10,8	10,8
Agricultură, silvicultură și pescuit	5,4	7,6
Industria extractivă	2,1	3,1
Industria prelucrătoare, <i>din care:</i>	6,1	6,0
Textile, confecții, încălțăminte	43,3	38,7
Produse din tutun	19,7	14,7
Produse farmaceutice	10,8	16,1
Calculatoare și produse electronice și optice	16,6	17,0
Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	27,3	27,0
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0,2	0,1
Distribuția apei, salubritate, tratarea deșeurilor	19,0	25,8
Construcții	17,0	11,6
Comerț	1,3	1,3
Transport și depozitare	47,9	53,7
Informații și telecomunicații	44,1	46,7
Tranzacții imobiliare	2,1	1,9
Activități profesionale, științifice și tehnice	46,8	47,6
Activități de servicii administrative și de suport	41,8	44,4

*) raportul între exportul de servicii (cu excepția serviciilor de turism și serviciilor de asigurări) și cifra de afaceri, calcule pe baza datelor raportate de agenții economici în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii”, derulată de BNR, cu excepția secțiunii I – Hoteluri și restaurante și secțiunii K – Intermedieri financiare și asigurări și secțiunii O – Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public. Metoda de calcul este prevăzută în Ghidul de compilare a comerțului internațional cu servicii în funcție de caracteristicile întreprinderilor.

În anul 2019, exportul a reprezentat, ca și în anul precedent, 10,8 la sută din cifra de afaceri totală a întreprinderilor care exportă servicii, gradul de intensitate fiind însă foarte eterogen între domenii, în funcție de specificul acestora. Conform datelor prezentate, activitățile de transport și depozitare, cele profesionale, științifice și tehnice și de servicii administrative au fost mai orientate către export, înregistrând cele mai mari grade de intensitate (cuprinse între 44,4 la sută și 53,7 la sută). În industria prelucrătoare, care a înregistrat un grad de intensitate sub medie, cele mai mari ponderi ale exportului, cuprinse între 17 la sută și 38,7 la sută, au fost corelate cu prelucrarea bunurilor aflate în proprietatea terților, regăsindu-se în special în producția de textile, confecții, încălțăminte, în activitățile de reparare, întreținere și instalare a mașinilor și echipamentelor, în producția de calculatoare și de aparate electronice și optice.

Tabel B.a. Gradul de concentrare* a exportului principalelor tipuri de servicii în anul 2019

Număr de entități raportoare	pondere (%)					
	Total**	Servicii de prelucrare a bunurilor	Servicii IT&C***	Transport rutier de mărfuri	Servicii de consultanță profesională și managerială****	Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri*****
Primele 5	5,0	17,3	15,4	7,3	18,9	16,4
Primele 10	8,4	23,2	23,7	11,3	29,3	23,7
Primele 20	13,2	30,5	34,2	17,2	39,5	33,2
Primele 50	22,0	42,0	50,7	26,6	55,6	47,7
Primele 100	30,5	51,0	62,9	34,9	68,2	58,1
Primele 500	53,2	75,3	84,8	57,2	84,5	78,5
Primele 1 000	63,1	...	88,2	67,2	...	81,7
Primele 2 000	72,4	...	...	73,9	...	-

Tabel B.b. Gradul de concentrare* a importului principalelor tipuri de servicii în anul 2019

Număr de entități raportoare	pondere (%)				
	Total**	Servicii IT&C***	Transport rutier de mărfuri	Servicii de consultanță profesională și managerială****	Servicii tehnice, comerciale și alte servicii pentru afaceri*****
Primele 5	9,3	16,5	22,1	10,5	16,7
Primele 10	14,5	22,4	29,2	17,6	26,5
Primele 20	21,5	29,8	35,6	27,5	35,8
Primele 50	31,7	39,6	46,7	42,9	47,0
Primele 100	40,7	46,8	55,8	54,0	57,0
Primele 500	60,7	59,9	74,5	76,8	78,3
Primele 1 000	68,5	62,2	78,5	81,7	84,1
Primele 2 000	74,3	62,6	...	...	85,9

*) exprimă ponderea deținută de primele entități raportoare în ordinea valorii exporturilor/importurilor înregistrate în perioada de referință în valoarea totală a exportului/importului de servicii, la nivel de categorie de servicii, conform datelor raportate în cadrul cercetării statistice „Comerțul internațional cu servicii”, derulată de BNR

**) din valoarea totală a exportului/importului de servicii a fost eliminată valoarea serviciilor care nu sunt compilate direct pe baza datelor raportate de agenții economici, ci pe baza unor surse administrative (serviciile de turism) sau a unor modele matematice (serviciile de asigurare și ale fondurilor de pensii, serviciile financiare măsurate indirect)

***) servicii de telecomunicații, informatice și informaționale

****) sunt incluse servicii juridice, de contabilitate, auditare, consultanță fiscală, managerială, publicitate, marketing etc.

*****) sunt incluse servicii de inginerie, arhitectură, servicii în domeniul mineritului și agriculturii, leasing operațional, servicii între filiale etc.

... informația nu este disponibilă întrucât eșantionul cercetării statistice conține un număr mai mic de entități raportoare care au efectuat tranzacții aferente acestei categorii de servicii

În anul 2019 primele cinci firme exportatoare de servicii au realizat 5 la sută din valoarea totală a exportului, nivelul de concentrare crescând la 53,2 la sută pentru primele 500 de companii, respectiv la 72,4 la sută pentru primele 2 000 de companii.

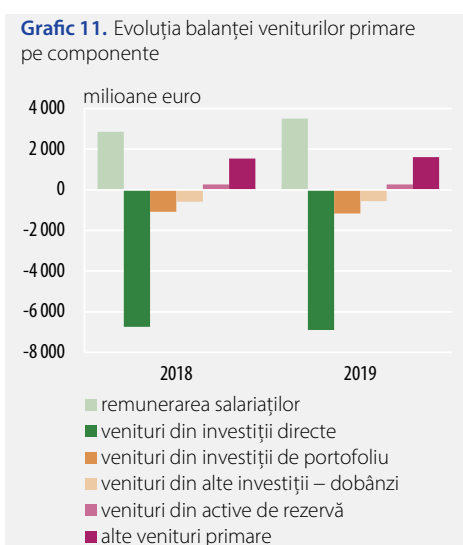
În funcție de tipologia serviciilor, cele mai ridicate niveluri de concentrare s-au înregistrat la IT&C, consultanță profesională și managerială și prelucrarea bunurilor, în cadrul cărora primele 500 de companii au realizat peste 75 la sută din exportul

categoriei respective de servicii, cele mai fragmentate fiind serviciile de transport rutier de mărfuri, unde primele 500 de companii au realizat sub 60 la sută, tinzând către 75 la sută cu contribuția primelor 2 000 de companii. Pe palierele ierarhice, determinate de numărul de companii, primele cinci niveluri relevă cea mai mare concentrare la serviciile de consultanță și cea mai redusă la transportul rutier de mărfuri, dar și avansul rapid al serviciilor de comunicații, informatice și informaționale. Pe palierul primelor 500 de companii acestea din urmă înregistrează cea mai mare concentrare dintre serviciile analizate (aproximativ 85 la sută).

Primele cinci firme importatoare de servicii au realizat 9,3 la sută din valoarea totală a importului de servicii al anului 2019, nivelul de concentrare crescând la 60,7 la sută pentru primele 500 de companii, respectiv la 74,3 la sută pentru primele 2 000 de companii. Pe tipuri de servicii, cel mai ridicat nivel de concentrare pe palierele corespunzătoare primelor 10 companii s-a înregistrat la transportul rutier de mărfuri (care a deținut aproape 30 la sută din importul acestor servicii), iar cea mai redusă concentrare s-a consemnat la serviciile de consultanță profesională și managerială. Începând cu nivelul primelor 20 de companii, serviciile tehnice, comerciale și de afaceri au înregistrat cea mai mare concentrare a importului (ajungând să depășească 80 la sută la nivelul primelor 1 000 de companii), iar serviciile IT&C au coborât pe ultimul loc, deși gradul de concentrare a rămas semnificativ (peste 60 la sută la nivelul primelor 1 000 de companii).

În ceea ce privește dependența de piețele externe, în anul 2019 indicele Herfindahl-Hirschman privind concentrarea geografică a înregistrat valoarea de 0,0763 la exporturi, în scădere cu 0,0015 față de anul precedent, respectiv 0,0680 la importuri, în scădere cu 0,0013, reflectând concentrarea pe un număr relativ mai mare de parteneri față de anul precedent.

1.2. Balanța veniturilor primare

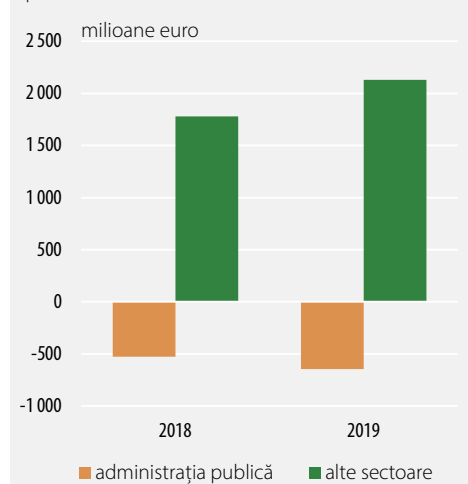
Balanța veniturilor primare s-a încheiat în anul 2019 cu un deficit de 3 192 milioane euro, reducerea cu 15,3 la sută față de anul anterior fiind determinată de două componente care și-au majorat excedentele, respectiv remunerarea salariaților¹⁷ (în creștere cu 22,9 la sută, până la 3 494 milioane euro) și alte venituri primare (+4,5 la sută, până la 1 611 milioane euro; Grafic 11). Ca pondere în PIB, deficitul balanței veniturilor primare s-a redus cu 0,4 puncte procentuale față de anul 2018, până la 1,4 la sută.

¹⁷ Însușește veniturile obținute din activități prestate pe baza unui angajament de muncă cu durată mai mică de 1 an.

Veniturile din investiții au consemnat o ușoară adâncire a deficitului, determinată de veniturile din investiții directe și de portofoliu. Deficitul veniturilor din investiții directe s-a majorat cu 2,2 la sută, ajungând la 6 891 milioane euro, pe fondul intensificării procesului de reinvestire a profitului, iar cel al veniturilor din investiții de portofoliu a crescut cu 7,1 la sută, până la 1 162 milioane euro, fiind amplificat de plățile efectuate de administrația publică în contul datoriei externe pe termen lung. Deficitul poziției „venituri din alte investiții” a scăzut cu 2,9 la sută, până la 563 milioane euro, ca rezultat cumulat al majorării încasărilor din dobânzi și al reducerii plăților în contul dobânzilor datorate pentru împrumuturile externe.

1.3. Balanța veniturilor secundare

Grafic 12. Evoluția balanței veniturilor secundare pe sectoare

Balanța veniturilor secundare a consemnat în anul 2019 un excedent de 1 484 milioane euro, cu 18,5 la sută peste nivelul anului precedent, în principal ca efect al majorării remiterilor lucrătorilor români din străinătate (Grafic 12).

Balanța veniturilor secundare ale administrației publice s-a încheiat cu un deficit de 647 milioane euro, comparativ cu 528 milioane euro în anul 2018, în condițiile majorării cu aproximativ 17 la sută a contribuțiilor plătite la bugetul Uniunii Europene și ale rambursării unor fonduri UE. Deficitul

veniturilor secundare ale administrației publice a fost limitat de amplificarea influxurilor de fonduri europene de natura transferurilor curente¹⁸, în special din Fondul Social European (FSE). Fondurile europene primite de România de la bugetul Uniunii Europene în anul 2019, înregistrate sub formă de transferuri curente ale administrației publice, au totalizat 1 435 milioane euro¹⁹, sumă provenită în proporție de peste 80 la sută din Fondul Social European și din Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR), diferența fiind reprezentată de venituri secundare diverse. Contribuția la bugetul Uniunii Europene determinată pe baza venitului național brut și a taxei pe valoare adăugată a însumat 1 805 milioane euro (1 463 milioane euro în anul 2018).

Tabel 15. Remiterile personale

	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Încasări	4 223	5 279	125,0	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor* (+)	2 977	3 681	123,6	70,5	69,7
Remunerarea netă a salariaților, din care:	1 246	1 598	128,3	29,5	30,3
Remunerarea brută a salariaților** (+)	2 946	3 597	122,1	69,8	68,1

¹⁸ Transferurile curente includ fonduri europene altele decât cele sub formă de subvenții (incluse în venituri primare) sau decât cele care au ca destinație formarea brută de capital fix (incluse în transferuri de capital).

¹⁹ Sursa: Ministerul Finanțelor Publice.

continuare

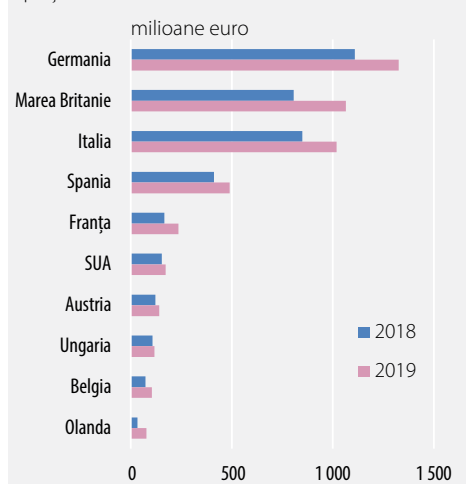
	milioane euro		Indici (%)	Structură (%)	
	2018	2019	2019/2018	2018	2019
Contribuții sociale (-)***	-709	-839	118,3	-16,8	-15,9
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-498	-597	119,9	-11,8	-11,3
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-492	-563	114,4	-11,7	-10,7
Plăți	300	369	123,0	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor* (+)	263	331	125,9	87,7	89,7
Remunerarea netă a salariaților, din care:	37	38	102,7	12,3	10,3
Remunerarea brută a salariaților** (+)	104	103	99,0	34,7	27,9
Contribuții sociale (-)***	-38	-37	97,4	-12,7	-10,0
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-10	-10	100,0	-3,3	-2,7
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-19	-18	94,7	-6,3	-4,9
Sold	3 924	4 910	125,1	100,0	100,0
Transferuri ale lucrătorilor* (+)	2 714	3 350	123,4	69,2	68,2
Remunerarea netă a salariaților, din care:	1 210	1 560	128,9	30,8	31,8
Remunerarea brută a salariaților** (+)	2 842	3 493	122,9	72,4	71,1
Contribuții sociale (-)***	-671	-802	119,5	-17,1	-16,3
Impozite și taxe pe salarii (-)***	-488	-587	120,3	-12,4	-12,0
Achiziția de bunuri și servicii (-)***	-473	-545	115,2	-12,1	-11,1

*) sumele de bani transferate de persoanele care lucrează în străinătate pe perioade mai mari de 1 an

**) valoarea salariilor brute ale salariaților care lucrează în străinătate pentru perioade sub 1 an

***) valoarea contribuțiilor sociale, a taxelor și impozitelor pe salarii datorate de salariații care lucrează în străinătate pentru perioade sub 1 an, respectiv valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate de aceștia în țara-gazdă

Grafic 13. Evoluția remiterilor personale (incasări) pe țări

Balanța veniturilor secundare ale altor sectoare a înregistrat un excedent de 2 131 milioane euro, în creștere cu 19,7 la sută comparativ cu anul 2018, în condițiile în care remiterile lucrătorilor români din străinătate s-au situat cu 23,6 la sută peste nivelul anului anterior, pe fondul menținerii creșterii economice în țările care reprezintă destinații principale pentru lucrătorii români (Italia, Germania, Marea Britanie, Spania, Franța).

Remiterile personale (Tabel 15), formate din transferurile lucrătorilor (venituri secundare) și remunerarea

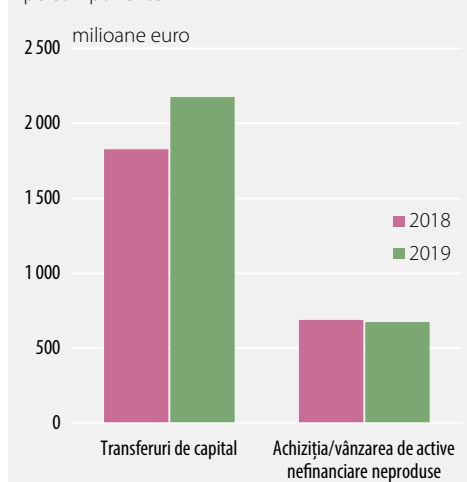
netă a salariaților²⁰ (venituri primare) s-au majorat cu 25,1 la sută (remunerarea salariaților crescând cu 28,9 la sută, iar transferurile lucrătorilor cu 22,9 la sută).

Remiterile personale au provenit în principal din Germania, Marea Britanie, Italia și Spania, cele patru țări reprezentând aproape trei sferturi din total (Grafic 13).

²⁰ Remunerarea netă se obține prin ajustarea remunerării brute (inclusă în componenta venituri primare) cu impozitele pe salarii și contribuțiile sociale aferente, precum și cu valoarea bunurilor și serviciilor achiziționate în economia în care salariații lucrează conform contractului.

2. CONTUL DE CAPITAL

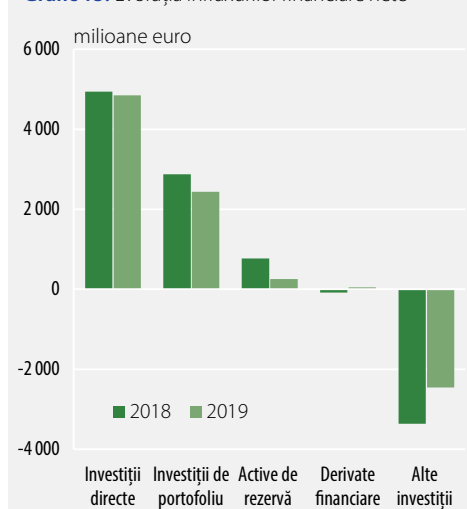
Grafic 14. Evoluția soldului contului de capital pe componente

Contul de capital a consemnat influxuri nete de 2 850 milioane euro, cu 13,3 la sută peste nivelul înregistrat în anul 2018 (Grafic 14), în condițiile unui trend crescător al intrărilor din fonduri europene de natura transferurilor de capital și ale unui volum similar al vânzărilor de certificate de emisie de dioxid de carbon. Intrările din fonduri europene de natura transferurilor de capital au însumat 2 455 milioane euro, nivel cu peste 40 la sută mai mare față de anul anterior, fiind reprezentate în proporție de peste 95 la sută de Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC) și Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

3. CONTUL FINANCIAR²¹

Grafic 15. Evoluția influxurilor financiare nete

În anul 2019, contul financiar a înregistrat intrări nete în valoare de 5 134 milioane euro, comparativ cu 5 149 milioane euro în anul precedent, deosebirea constând în mici mutații structurale, concretizate în influxuri nete de investiții de portofoliu și de investiții directe mai reduse, compensate de temperarea ieșirilor nete de „alte investiții” sub formă de depozite și credite comerciale și a scăderii activelor de rezervă (Grafic 15).

Investițiile directe au înregistrat influxuri nete mai mici, sub influența unei acumulări mai mari de pasive de natura creditelor intragrup, în timp ce intrările

nete de investiții de portofoliu au fost afectate de creșterea activelor companiilor nefinanciare rezidente. Temperarea ieșirilor nete consemnată de poziția „alte investiții” a fost determinată de atenuarea procesului de reînnoire a depozitelor pe termen scurt deținute în străinătate de societățile rezidente care acceptă depozite (inclusiv în cadrul sistemului de decontare Target2).

²¹ Contul financiar include tranzacțiile externe cu active și pasive financiare, sintetizate în achiziția netă de active, respectiv acumularea netă de pasive. Diferența dintre achiziția netă de active și acumularea netă de pasive (net) are semnificația de influx net/intrare netă când are semnul minus (-), respectiv de ieșire netă când are semnul plus (+).

3.1. Investiții directe

În anul 2019, investițiile directe au continuat să fie susținute de participațiile la capital și de profiturile reinvestite de companiile cu capital străin din România (în special din sectorului nebanca). Investițiile directe nete au înregistrat influxuri în valoare de 4 849 milioane euro, cu 1,9 la sută mai mici față de anul 2018 (4 945 milioane euro – Tabel 16), în condițiile unei ușoare creșteri a acumulării nete de pasive sub formă de instrumente de natura datoriei (credite intragrup).

Tabel 16. Investiții directe

milioane euro

	2018			2019		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	1 259	6 204	-4 945	1 723	6 572	-4 849
Participații la capital	478	5 531	-5 053	195	5 021	-4 826
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	470	2 958	-2 488	110	2 238	-2 128
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	42	182	-140	-15	35	-50
Alte sectoare	428	2 776	-2 348	125	2 203	-2 078
Reinvestirea profiturilor	8	2 573	-2 565	85	2 783	-2 698
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	5	663	-658	8	835	-827
Administrația publică	0	0	0	0	2	
Alte sectoare	3	1 910	-1 907	77	1 946	-1 869
Instrumente de natura datoriei	781	673	108	1 528	1 551	-23
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-1	-1	0	-1	0	-1
Alte sectoare*	782	674	108	1 529	1 551	-22

*) societăți nefinanciare, societăți financiare nebanca, gospodării ale populației și organizații non-profit

Achiziția netă de active și acumularea netă de pasive s-au majorat cu peste o treime (până la 1 723 milioane euro), respectiv cu aproximativ 6 la sută (până la 6 572 milioane euro), determinantul comun al trendului fiind reprezentat de creditele intragrup.

Investițiile nerezidenților în România²² au totalizat 5 173 milioane euro (Tabel 17), rezultând din participații la capital (consolidate cu profit reinvestit net) în valoare de 5 021 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă de 152 milioane euro.

Investițiile rezidenților în străinătate au însumat 324 milioane euro, alcătuite din participații la capital (inclusiv profit reinvestit) în valoare de 195 milioane euro și din credite intragrup în valoare netă de 129 milioane euro.

²² Pentru detalii suplimentare privind prezentarea investițiilor directe pe principiul direcțional, se poate consulta publicația *Investițiile străine directe în România* postată pe [website-ul BNR](#).

Tabel 17. Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional

	milioane euro					
	2018			2019		
	Credit	Debit	Net	Credit	Debit	Net
Total	51 276	46 331	4 945	51 721	46 872	4 849
Investiții ale rezidenților în străinătate	533	854	-321	564	888	-324
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	15	499	-484	43	153	-110
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	56	-56	15	0	15
Alte sectoare	15	443	-428	28	153	-125
Reinvestirea profiturilor	0	8	-8	0	85	-85
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	5	-5	0	8	-8
Alte sectoare	0	3	-3	0	77	-77
Instrumente de natura datoriei	518	347	171	521	650	-129
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	0	0	0	0	0	0
Alte sectoare	518	347	171	521	650	-129
Investiții ale nerezidenților în România	50 743	45 477	5 266	51 157	45 984	5 173
Participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	5 778	2 804	2 974	3 586	1 347	2 239
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	476	279	197	121	86	35
Alte sectoare	5 302	2 525	2 777	3 465	1 261	2 204
Reinvestirea profiturilor	2 572	0	2 572	2 782	0	2 782
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	663	0	663	835	0	835
Alte sectoare	1 909	0	1 909	1 947	0	1 947
Instrumente de natura datoriei	42 393	42 673	-280	44 789	44 637	152
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	14	14	0	1	0	1
Alte sectoare	42 379	42 659	-280	44 788	44 637	151

3.2. Investiții de portofoliu

Investițiile de portofoliu au înregistrat în anul 2019 influxuri nete de 2 436 milioane euro, comparativ cu 2 880 milioane euro în 2018 (Tabel 18), în condițiile intensificării investițiilor efectuate de companiile nefinanciare rezidente în titluri de valoare de natura datoriei emise de nerezidenți.

Tabel 18. Investiții de portofoliu

milioane euro

	2018			2019		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total	422	3 302	-2 880	1 368	3 804	-2 436
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-67	-408	341	119	-589	708
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-43	-3	-40	2	-95	97
Alte sectoare	-24	-405	381	117	-494	611
Instrumente de natura datoriei	489	3 710	-3 221	1 249	4 393	-3 144
Termen scurt	234	-36	270	-56	-20	-36
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	14	0	14	-11	0	-11
Administrația publică	113	-36	149	-42	-20	-22
Alte sectoare	107	0	107	-3	0	-3
Termen lung	255	3 746	-3 491	1 305	4 413	-3 108
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	119	-58	177	480	67	413
Administrația publică	138	3 813	-3 675	178	4 009	-3 831
Alte sectoare	-2	-9	7	647	337	310

Achiziția netă de active a însumat 1 368 milioane euro, valoare triplă față de cea înregistrată în anul 2018, creșterea provenind din instrumente de natura datoriei emise de nerezidenți cumpărate de companii nefinanciare rezidente.

Acumularea netă de pasive a fost de 3 804 milioane euro, cu 15,2 la sută peste nivelul anului anterior, reflectând reducerea plăților efectuate în contul instrumentelor de datorie emise de administrația publică. Efectul acestei reduceri asupra influxurilor nete de investiții de portofoliu a fost limitat de emisiunile de euroobligațiuni efectuate de Ministerul Finanțelor Publice, precum și de achiziționarea unor asemenea titluri de către nerezidenți pe piața secundară. În anul 2019 au fost efectuate patru emisiuni noi de titluri de stat, în valoare totală de 5 miliarde euro (în lunile aprilie și iulie) și au fost răscumpărate de pe piața externă titluri de stat în valoare de 1,5 miliarde euro în luna noiembrie.

3.3. Alte investiții

Poziția „alte investiții” a înregistrat în anul 2019 ieșiri nete în sumă de 2 455 milioane euro, în scădere cu 27 la sută față de valoarea ieșirilor din anul precedent (Tabel 19) rezultate din achiziții nete de active în valoare de 698 milioane euro și din acumulări nete de pasive în valoare negativă de 1 757 milioane euro.

Tabel 19. Alte investiții

	milioane euro					
	2018			2019		
	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net	Achiziția netă de active	Acumularea netă de pasive	Net
Total, din care:	1 830	-1 532	3 362	698	-1 757	2 455
Participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	8	0	8	-1	0	-1
Numerar și depozite	458	-898	1 356	-300	-1 171	871
Banca centrală	-375	2	-377	-755	-2	-753
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	1 286	-793	2 079	991	-1 256	2 247
Administrația publică	0	-107	107	3	88	-85
Alte sectoare	-453	0	-453	-539	-1	-538
Împrumuturi	-47	-1 636	1 589	-149	-1 349	1 200
Banca centrală	0	0	0	0	0	0
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-6	0	-6	-105	0	-105
Administrația publică	-33	-1 839	1 806	-62	-1 548	1 486
Alte sectoare	-8	203	-211	18	199	-181
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	41	10	31	18	22	-4
Credite comerciale și avansuri	1 379	1 051	328	1 128	733	395
Administrația publică	1 003	6	997	766	-9	775
Alte sectoare	376	1 045	-669	362	742	-380
Alte creanțe/angajamente externe	-9	-59	50	2	8	-6
Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	5	-69	74	9	20	-11
Administrația publică	0	0	0	-5	0	-5
Alte sectoare	-14	10	-24	-2	-12	10

Achizițiile nete de active s-au restrâns față de anul anterior de la 1 830 milioane euro la 698 milioane euro, reflectând, în principal, temperarea creșterii depozitelor din străinătate ale rezidenților.

Acumularea netă negativă de pasive s-a majorat ușor față de anul 2018 (de la 1 532 milioane euro la 1 757 milioane euro), ca efect al volumului mai mic al depozitelor nerezidenților în România și al reducerii pasivelor nete de natura creditelor comerciale.

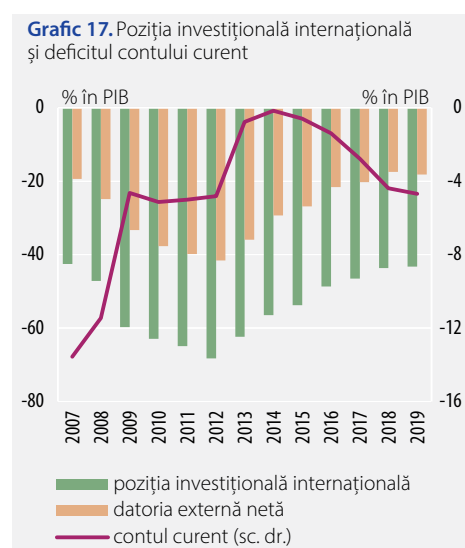
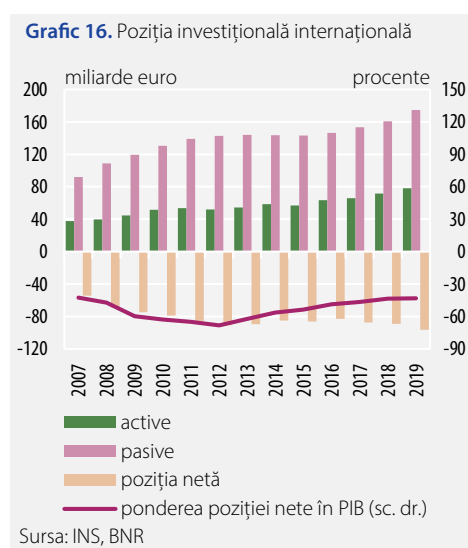
În sinteză, în anul 2019, balanța de plăți a reflectat un volum net de tranzacții cu active reale (deficitul cumulat al contului curent și de capital) de 7 630 milioane euro, care are drept contrapartidă intrări nete de natura tranzacțiilor financiare (soldul contului financiar) în valoare de 5 134 milioane euro, diferența fiind reprezentată de erori și omisiuni.

B. Poziția investițională internațională a României

1. PREZENTARE GENERALĂ

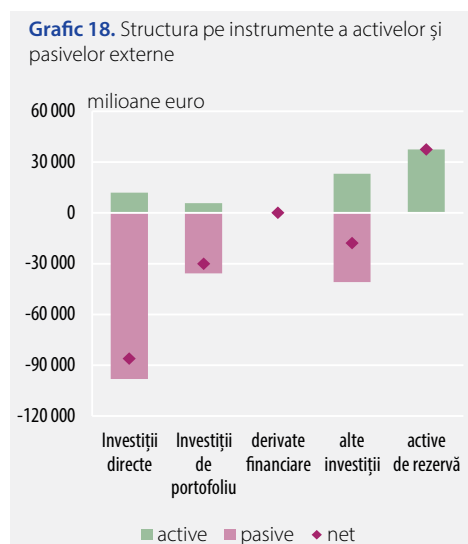
Comparativ cu anul 2018, poziția investițională internațională netă a continuat să se deterioreze, ajungând la - 96,6 miliarde euro la sfârșitul anului 2019 (Grafic 16).

În perioada 2007-2018, indicatorul cu evoluție constant negativă în termeni nominali a consemnat o tendință de dublare către anul 2012, comparativ cu 2007, și ulterior, o ușoară ajustare, determinată, în principal, de reducerea datoriei externe nete. Creșterea robustă și continuă a produsului intern brut, în perioada analizată, a făcut ca, la sfârșitul anului 2019, rata poziției investiționale internaționale²³ să atingă valoarea consemnată în anul 2007 (-43 la sută). Structura netă, marcată de contribuția majoră a pasivelor externe de natura investiției directe (56 la sută din total, la finele anului 2019, comparabil cu anul 2018), a asigurat evitarea unor potențiale vulnerabilități externe.

²³ Ponderea poziției investiționale internaționale nete în PIB.

Dinamica poziției investiționale internaționale și a datoriei externe nete a fost însoțită de ajustarea majoră a deficitului de cont curent din perioada 2008-2009, de o evoluție constantă a acestuia până în anul 2012, fiind urmată de o diminuare până la 0,2 la sută din PIB la sfârșitul anului 2014. Intervalul 2015-2018 a înregistrat o continuă tendință de majorare a deficitului de cont curent, începând de la 0,6 la sută din PIB în 2015 până la nivelul de 4,7 la sută din PIB în anul 2019, deosebit de ajustarea poziției investiționale nete (Grafic 17).

Structura pe instrumente financiare a poziției investiționale (active și pasive) a fost asemănătoare celei a anului 2018, investițiile directe (participații la capital, credite de la investitorii direcți) fiind urmate de „alte investiții” (împrumuturi și depozite) și de investițiile de portofoliu (instrumente de natura datoriei pe termen lung sub forma titlurilor de valoare; Grafic 18). Investițiile directe și cele de portofoliu au consemnat ponderi în creștere, spre deosebire de componenta „alte investiții”, a cărei contribuție la finanțare și-a continuat trendul descrescător.

Instrumentele de natura datoriei au înregistrat și pe parcursul anului 2019 o tendință de majorare în sectorul administrației publice și al societăților nefinanciare, cu rate de *roll-over*²⁴ de peste 100 la sută. În cazul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, rata de *roll-over* s-a diminuat până la 44,2 la sută în cazul instrumentelor pe termen lung (de la 60,8 la sută) și a scăzut până la 99,4 la sută în cazul celor pe termen scurt (de la 103 la sută).

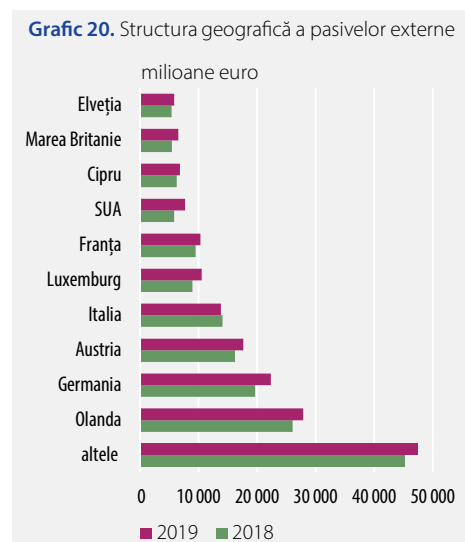
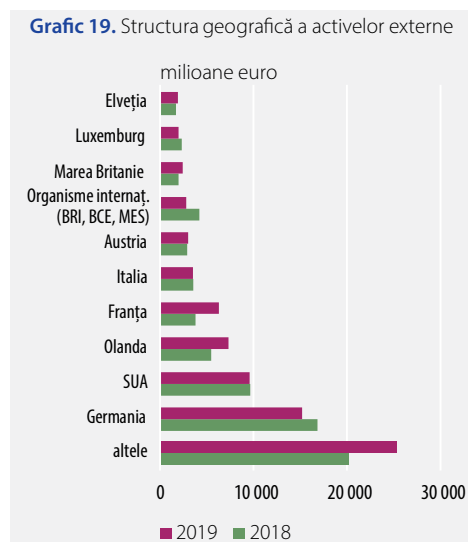
Față de anul anterior, activele externe au consemnat un procent ușor majorat în PIB, în contrast cu fracția pasivelor externe, care s-a diminuat, situație care a dus la scăderea ponderii în PIB a poziției nete până la -43,2 la sută, de la -43,7 la sută la sfârșitul anului 2018.

Principalele 10 țări în care au fost plasate activele externe ale României (Grafic 19) au însumat 67,8 la sută la finele anului 2019, nivel în scădere cu 4,1 puncte procentuale față de cel de la sfârșitul anului precedent. Activele externe plasate în Germania ocupă locul întâi, cu un procent în scădere, de 19,3 la sută, urmate de cele din Statele Unite ale Americii, de asemenea în scădere, cu 12,1 la sută, și de cele din Olanda și Franța, cu procente majorate cu peste 7 la sută. Plasamentele la organismele internaționale²⁵ au consemnat o ușoară diminuare, până la 3,4 la sută. Pasivele externe ale României

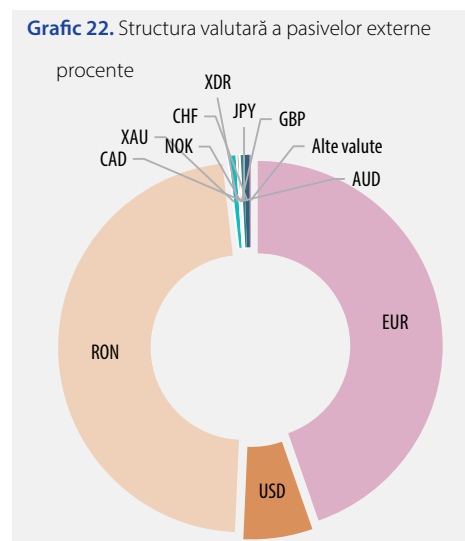
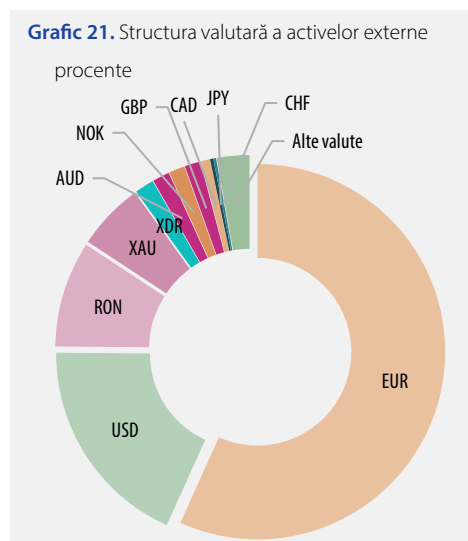
²⁴ Rata de *roll-over* se calculează ca raport între tragerile și rambursările aferente instrumentelor financiare de natura datoriei.

²⁵ Banca Reglementelor Internaționale (BRI), Banca Centrală Europeană (BCE), Mecanismul european de stabilitate (MES).

(Grafic 20) au fost constituite, în principal, din angajamente față de țări membre ale Uniunii Europene, în procent de 65,5 la sută, urmate de cele ale Statelor Unite și Elveției cumulând 7,5 la sută, în creștere cu un punct procentual.

În anul 2019 structura valutară a activelor externe a relevat preponderența monedei euro și a dolarului SUA, a căror pondere a totalizat 75,1 la sută, în diminuare ușoară față de anul anterior. Pasivele externe ale poziției investiționale au fost denumite, în principal, în lei și în euro, împreună reprezentând 92,2 la sută, cu ponderi de 44,7 la sută la euro și 47,5 la sută la lei. Pasivele externe exprimate în dolari SUA, franci elvețieni, yeni japonezi și drepturi speciale de tragere au reprezentat 7,5 la sută din total, în diminuare față de anul 2018 (Graficele 21 și 22).

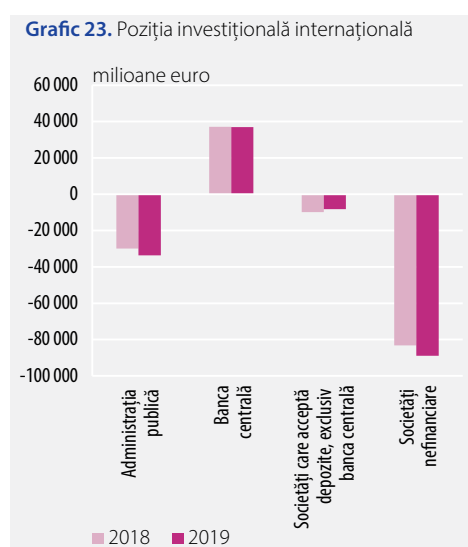

Pasivele externe reprezentate de instrumente financiare de natura datoriei externe au atins la sfârșitul anului 2019 nivelul de 109,8 miliarde euro (față de 99,8 miliarde euro la finele anului 2018), în creștere cu 10 la sută. Creditele primite de la companiile intragrup s-au majorat, ajungând, la sfârșitul anului 2019, la 36,7 miliarde euro (față

de 31,7 miliarde euro în anul 2018), fiind influențate preponderent de instrumentele cu scadență scurtă (20,9 miliarde euro, comparativ cu 17,3 miliarde euro la finele anului 2018). Participațiile la capital s-au majorat cu 3,9 miliarde euro (totalizând 61,4 miliarde euro la 31 decembrie 2019), fapt care arată că nerezidenții și-au sporit investițiile pe termen lung în companiile românești.

La sfârșitul anului 2019 poziția net creditoare a băncii centrale a fost de 36,9 miliarde euro, nivel ușor diminuat comparativ cu anul 2018. Față de anul precedent, plasamentele externe sub formă de depozite s-au micșorat cu 39,7 la sută, ajungând la 5,7 miliarde euro, în contrast cu activele sub forma titlurilor de valoare, care s-au majorat cu 14,8 la sută, până la 25,7 miliarde euro.

În ceea ce privește structura pe sectoare instituționale a poziției investiționale internaționale (Grafic 23), sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală a continuat să își diminueze soldul net debitor, de la 9,8 miliarde euro la 8,2 miliarde euro, prin contribuția simultană a activelor (în creștere) și a pasivelor externe sub forma depozitelor (în diminuare).

Poziția net debitoare a sectorului administrația publică s-a deteriorat, de la 29,9 miliarde euro la 33,7 miliarde euro, pe fondul majorării soldului pasivelor externe sub forma titlurilor de stat.

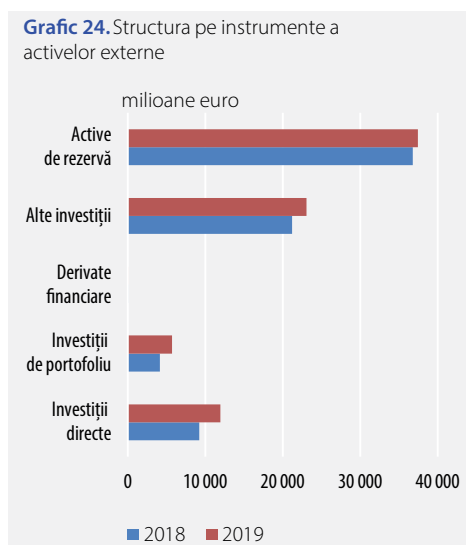
Sectorul societăți nefinanciare a consemnat o majorare a poziției net debitoare cu 6,9 la sută față de anul 2018, până la 89 miliarde euro, în condițiile în care participația la capitalul companiilor din România, creditele intragrup și împrumuturile externe au continuat să reprezinte modalitățile principale de finanțare.

2. STRUCTURA POZIȚIEI INVESTIȚIONALE INTERNAȚIONALE

2.1. Active externe

La 31 decembrie 2019, soldul activelor externe a totalizat 78 182 milioane euro, în creștere cu 9,5 la sută față de finele anului precedent.

Structura activelor externe pe principalele componente ale poziției investiționale s-a menținut în configurația anului anterior, activele de rezervă continuând să dețină ponderea majoritară (Grafic 24), dar în diminuare cu 3,7 puncte procentuale (reprezentând 47,9 la sută din totalul activelor externe), urmate de componenta „alte investiții” în scădere cu 0,2 puncte procentuale (29,5 la sută), de investițiile directe, în creștere cu 2,4 puncte procentuale (15,3 la sută), și de investițiile de portofoliu (7,3 la sută).

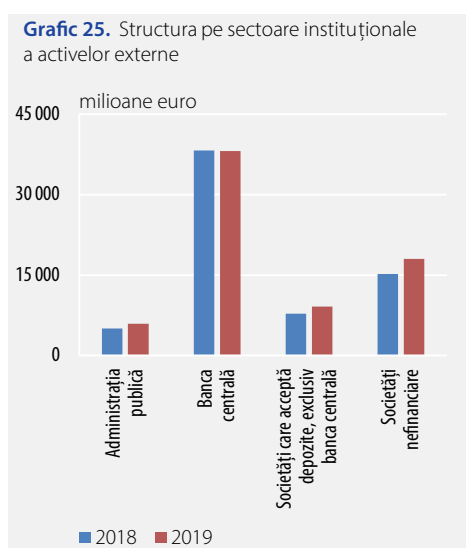
Soldul activelor externe de natura investițiilor directe a fost de 11 934 milioane²⁶ euro la finele anului 2019, cu 2 732 milioane euro peste nivelul anului 2018, ca urmare a majorării cu 1,7 puncte procentuale a ponderii creditelor intragrup acordate companiilor din străinătate, precum și a participațiilor românești în companii nerezidente, cu 0,7 puncte procentuale.

Ponderea soldului investițiilor de portofoliu deținute de investitorii rezidenți a crescut cu 1,5 puncte procentuale, până la 5 703 milioane euro, iar structura pe instrumente

a investițiilor de portofoliu relevă faptul că investitorii rezidenți au achiziționat, și în anul 2019, obligațiuni și alte titluri de valoare pe termen scurt și lung, dar și acțiuni ale companiilor străine.

În perioada analizată, soldul poziției „alte investiții” a consemnat o majorare cu 8,8 la sută față de anul 2018, până la 23 079 milioane euro, în principal pe seama împrumuturilor și depozitelor pe termen scurt.

La 31 decembrie 2019, rezervele internaționale ale României (rezervele valutare plus aurul monetar) au însumat 37 450 milioane euro, nivel mai mare cu 650 milioane euro față de anul 2018, în contextul noilor emisiuni de titluri de stat, limitate de serviciul datoriei publice scadent (rambursări de rate de capital, dobânzi și comisioane).

Rezervele internaționale ale României au acoperit 4,5 luni de import de bunuri și servicii. Creșterea acestora a fost determinată, în principal, de majorarea prețului aurului monetar (0,8 miliarde euro) precum și de variația cursurilor de schimb ale principalelor monede de denominare ale investițiilor de portofoliu (0,3 miliarde euro). O ușoară contribuție negativă au avut ieșirile nete de capital și sumele provenite din diferențe de preț ale titlurilor de valoare (-0,4 miliarde euro).

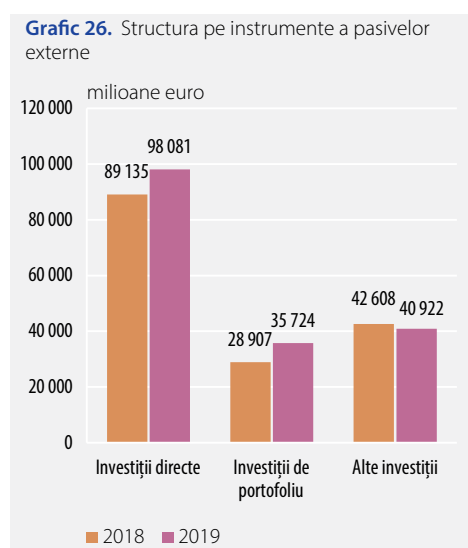
Structura pe sectoare instituționale a activelor externe (Grafic 25) reflectă

²⁶ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în prezentarea standard a poziției investiționale internaționale și a datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor directe în străinătate ale rezidenților (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2019 de 2 157 milioane euro.

faptul că, la 31 decembrie 2019, banca centrală a continuat să dețină ponderea majoritară, în scădere cu 4,8 puncte procentuale față de anul anterior (până la 48,8 la sută), urmată de sectorul societăți nefinanciare, cu pondere în majorare (23,1 la sută), societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, în creștere (11,7 la sută) și administrația publică (7,6 la sută).

2.2. Pasive externe

Soldul pasivelor externe, la 31 decembrie 2019, a fost de 174 737 milioane euro, în creștere cu 8,7 la sută față de finele anului 2018 (Grafic 26).

Structura pasivelor externe pe principalele instrumente financiare a fost constituită din investiții directe (care au reprezentat 56,1 la sută, în creștere cu 0,7 puncte procentuale), din „alte investiții” (23,4 la sută, în scădere cu 3,1 puncte procentuale) și din investiții de portofoliu (20,4 la sută, în creștere cu 2,5 puncte procentuale). În categoria „alte investiții”, împrumuturile externe au continuat să dețină ponderea cea mai importantă (12,9 la sută din totalul pasivelor externe, în scădere cu 1,7 puncte procentuale), urmate de creditele comerciale (5,2 la sută, în scădere cu 0,2 puncte procentuale) și

de depozite (4,5 la sută, cu o pondere în scădere față de anul anterior cu 1,1 puncte procentuale).

Soldul pasivelor externe de natura investițiilor directe a fost de 98 081 milioane²⁷ euro, mai mare cu 10 la sută față de 31 decembrie 2018, reprezentând 43,9 la sută din PIB, nivel comparabil cu cel din anul anterior (43,6 la sută). Ponderea participațiilor nerezidenților la capitalul social al companiilor românești în total pasive externe a consemnat o diminuare cu 0,7 puncte procentuale comparativ cu anul 2018, iar cea a instrumentelor de datorie sub forma creditelor intragrup a înregistrat o majorare cu 1,3 puncte procentuale.

Investițiile directe au continuat să fie orientate către principalele sectoare ale economiei, cu precădere în industria prelucrătoare, construcții și tranzacții imobiliare, comerț, intermediari financiare și asigurări.

²⁷ Conform cadrului metodologic internațional BPM6, în structura standard a poziției investiționale internaționale și datoriei externe brute/nete, principiul direcțional de prezentare a investițiilor directe este înlocuit cu principiul active/pasive. Soldul investițiilor străine directe în România ale nerezidenților (conform principiului direcțional) a fost la sfârșitul anului 2019 de 88 304 milioane euro, rezultat din diminuarea participațiilor și creditelor primite de companiile investiție directă cu creditele acordate de acestea în cadrul grupului.

Investitorii străini și-au majorat portofoliul de participații necotate deținute în companii nefinanciare, bănci, asigurări și alte instituții de intermediere financiară, astfel că la sfârșitul anului 2019 acestea au însumat 56,1 miliarde euro. Acțiunile cotate pe piața de capital autohtonă, deținute de investitorii direcți nerezidenți, au crescut la 5,7 miliarde euro și au avut ca principali emitenți companiile nefinanciare și societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală.

Structura geografică a capitalului străin de natura investiției directe și-a păstrat componența, investitorii provenind, în majoritate, din țări ale Uniunii Europene, precum Olanda, Austria, Germania, Italia, Cipru, Franța, Luxemburg, Belgia, Cehia, Ungaria, Spania și Grecia. Țări precum Elveția și Marea Britanie au consemnat ponderi ale investiției străine de peste 3 la sută din total. Tendința ultimilor ani privind aportul la capital este dată majoritar de restructurări și dezvoltări ale companiilor, în timp ce investițiile noi și fuziunile au continuat să înregistreze un nivel redus.

Soldul investițiilor străine directe pe regiuni de dezvoltare a relevat distribuția predominantă în regiunea București-Ilfov, urmată la distanță de Centru și Vest. Regiunile Sud-Vest-Oltenia și Nord-Est au beneficiat în cea mai mică măsură de investiții străine directe și pe parcursul anului 2019.

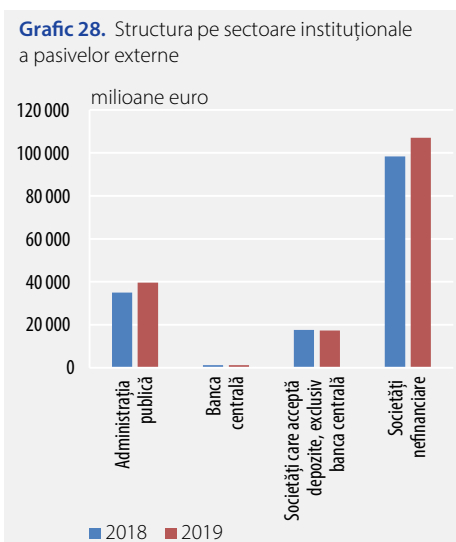
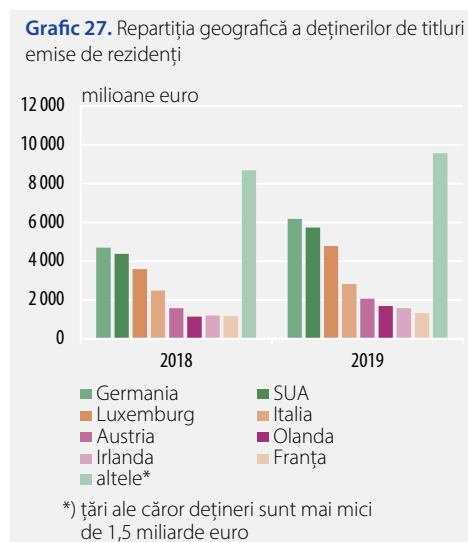
Ponderea investițiilor de portofoliu în total pasive externe s-a majorat cu 2,5 puncte procentuale (până la 20,4 la sută). Soldul investițiilor sub formă de participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții s-a situat peste nivelul anului anterior cu 262 milioane euro, iar cel aferent instrumentelor de natura datoriei pe termen lung (obligațiuni și titluri de stat) a fost de 32 121 milioane euro (majorare cu 2,5 puncte procentuale).

Perspectiva stabilă privind investițiile a fost menținută și pe parcursul anului 2019 de către agențiile de rating, fapt care a facilitat finanțarea de pe piețele de capital, Ministerul Finanțelor Publice lansând noi emisiuni de titluri de stat, atât pe piața internațională, cât și pe cea din România, la costuri scăzute și cu scadențe sustenabile. Soldul titlurilor emise pe piața internă în euro și lei a consemnat o majorare cu 361,3 milioane euro față de anul 2018, ajungând la 7,7 miliarde euro.

Finanțarea de pe piețele externe de capital a însumat emisiuni noi de euroobligațiuni, prima dintre ele în valoare nominală de 3,6 miliarde euro (500 milioane euro, 1 150 milioane euro, 1 950 milioane euro), în luna aprilie, cu maturități de 15 ani, 7 ani și 30 ani și cupoane de 3,5 la sută, 2 la sută și respectiv 4,625 la sută, și a doua în luna iulie (1 400 milioane euro), cu maturitate de 12 ani și cupon de 2,124 la sută.

Conform tranzacțiilor derulate pe piața secundară de capital în anul 2019, principalii investitori în titluri de valoare emise de rezidenți (Grafic 27) au fost țări din Uniunea Europeană cu potențial financiar însemnat, dar și SUA, BERD (Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare) și Emiratele Arabe. Comparativ cu anul 2018, principalii investitori precum Germania, SUA, Luxemburg, Italia, Austria, Irlanda, Olanda, Franța și-au majorat pozițiile de dețineri cu procente situate între 14 la sută și 47 la sută.

Componenta „alte investiții” a însumat 40 922 milioane euro la 31 decembrie 2019, în scădere cu 3,1 la sută față de finele anului 2018, pe fondul continuării ieșirilor de capital sub forma depozitelor și a plăților de rate în contul împrumuturilor.

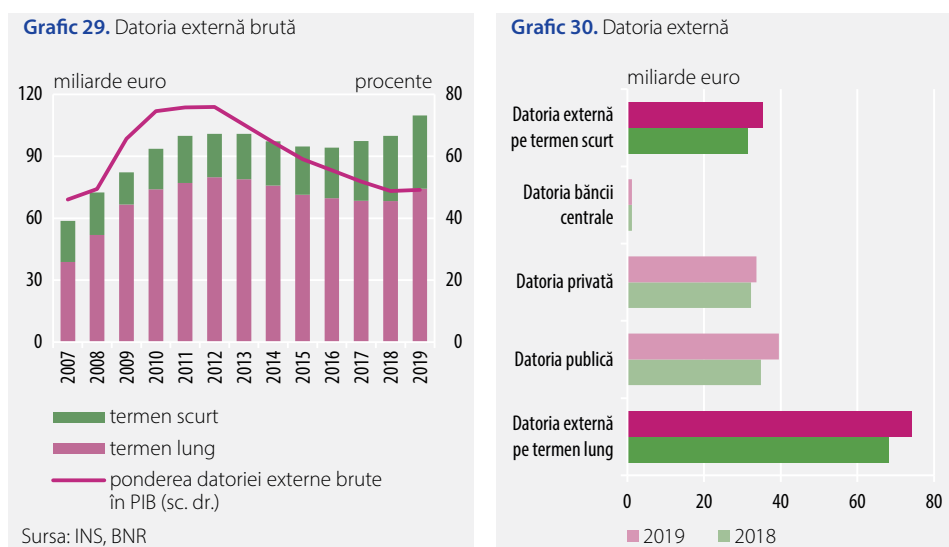
Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe s-a menținut și pe parcursul anului 2019 (Grafic 28), sectorul societăți nefinanciare continuând să dețină ponderea majoritară (61,2 la sută), urmat de sectorul administrația publică, cu pondere în creștere (de la 21,7 la sută la 22,7 la sută), dinamică determinată, în principal, de noile emisiuni de titluri de stat. Societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au consemnat o pondere de 9,9 la sută, în scădere cu 1 punct procentual, datorită diminuării volumului depozitelor și ratelor scăzute de *roll-over* pe termen lung. Ponderea pasivelor băncii centrale s-a menținut la nivelul anului anterior.

2.2.1. Datoria externă

Începând cu anul 2007 datoria externă brută a consemnat o evoluție ascendentă, înregistrând un nivel maxim de 100 miliarde euro în anul 2012, menținut și pe parcursul anului 2013. În perioada 2014-2016 s-a remarcat o tendință de reducere a datoriei externe brute (Grafic 29), determinată de rambursările scadente de rate de capital, în principal în contul datoriei externe pe termen lung. Începând cu anul 2016 s-a observat o schimbare de tendință în evoluția datoriei externe, determinată de creșterea accentuată a componentei pe termen scurt, pe fondul majorării soldului instrumentelor financiare de natura investiției directe (credite intragrup) și al creditelor comerciale.

La sfârșitul anului 2019 soldul datoriei externe brute²⁸ a totalizat 109 783 milioane euro, în creștere cu 10 la sută față de finele anului precedent, în principal pe seama majorării soldului datoriei externe pe termen scurt. Raportată la produsul intern brut, datoria externă brută a crescut de la 48,8 la sută la 49,2 la sută.

²⁸ Soldul datoriei externe brute este calculat pe bază accrual, care include dobânda acumulată și neajunsă la scadență.

La majorarea soldului datoriei externe brute au contribuit tranzacțiile nete în sumă de 4,2 miliarde euro și diferențele din reevaluare, în sumă de 3,5 miliarde euro (alte modificări²⁹). O contribuție importantă, de asemenea pozitivă (2,2 miliarde euro), a fost înregistrată de influența variației prețurilor titlurilor de valoare și a cursurilor de schimb.

Datoria externă pe termen lung a însumat 74 319 milioane euro la finele anului 2019, cu 8,8 la sută mai mult față de 31 decembrie 2018. Evoluția soldului datoriei externe pe termen lung a fost determinată de majorarea cu 13,3 la sută a datoriei externe publice³⁰ și cu 4,3 la sută a datoriei externe negarantată public. Datoria externă a băncii centrale a evidențiat componenta „Alocări de DST de la FMI”, a cărei valoare s-a majorat cu 1,7 la sută față de nivelul anului anterior doar pe seama variației cursului de schimb (Grafic 30).

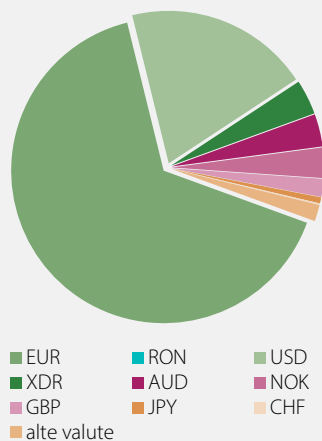
Compoziția valutară a datoriei externe (71,1 la sută euro, 9,6 la sută dolari SUA) a fost echilibrat reprezentată în structura rezervelor valutare la BNR, în care euro și dolarul SUA au deținut 85,2 la sută (Grafic 31), iar pasivele în lei au totalizat 16,5 la sută, în creștere cu 0,6 puncte procentuale comparativ cu anul 2018 (Grafic 32).

Structura pe creditorii a datoriei externe pe termen lung, la 31 decembrie 2019, a consemnat menținerea băncilor private ca principal creditor (Graficele 33 și 34), cu ponderea cea mai importantă (64,3 la sută), în creștere cu 2,8 puncte procentuale, preponderent prin componenta investiții de portofoliu, în timp ce împrumuturile de la creditorii oficiali și-au redus ponderea la 14,4 la sută (cu 3,2 puncte procentuale). Dintre sursele private, instituțiile de credit străine au continuat menținerea creditării economiei pe termen lung, dar și finanțarea sectorului administrația publică prin cumpărarea de titluri de stat, majorând astfel nivelul soldului investițiilor de portofoliu cu 6 575 milioane euro față de anul 2018.

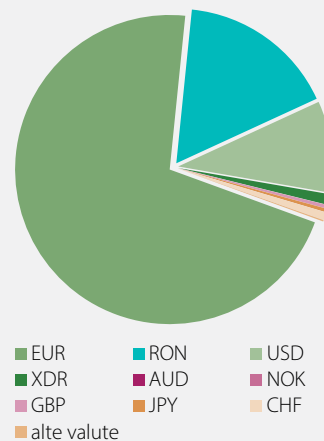
²⁹ Categoria alte modificări cuprinde valorile care determină schimbarea soldului final prin reclasificări, retratări contabile și corecții ale raportărilor statistice din perioade anterioare.

³⁰ Datoria externă publică include împrumuturile externe contractate direct de MFP și de autoritățile administrației publice locale, în baza legislației privind datoria publică, inclusiv titlurile de stat cumpărate de nerezidenți – calculate la valoarea de piață. Soldul titlurilor de stat cumpărate de nerezidenți este estimat ca diferență între soldul emisiunilor efectuate de Administrația publică și soldul deținerilor de titluri de stat aferente sectoarelor instituționale rezidente raportat de principalii intermediari financiari atât în nume propriu, cât și în numele clienților pentru care prestează servicii de custodie, pe baza Regulamentului BNR nr. 4/2014, cu modificările și completările ulterioare.

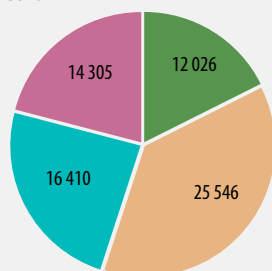
Grafic 31. Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR
procente

Grafic 32. Structura pe valute a datoriei externe
procente

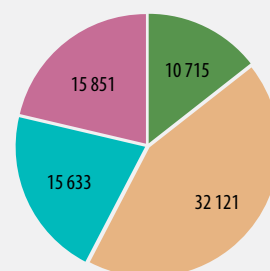

Grafic 33. Datoria externă brută pe termen lung pe creditori, 2018
milioane euro

■ împrumuturi de la organisme internaționale
■ investiții de portofoliu ale băncilor private și altor instituții financiare
■ împrumuturi financiare de la bănci private și alte instituții financiare
■ alți creditori

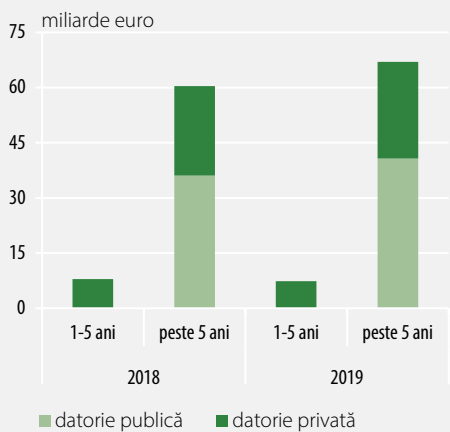
Grafic 34. Datoria externă brută pe termen lung pe creditori, 2019
milioane euro

■ împrumuturi de la organisme internaționale
■ investiții de portofoliu ale băncilor private și altor instituții financiare
■ împrumuturi financiare de la bănci private și alte instituții financiare
■ alți creditori

Structura pe scadențe a datoriei externe pe termen lung, la sfârșitul anului 2019, a evidențiat reducerea soldului datoriei externe cu scadențe cuprinse între 1-5 ani, cu 1,7 puncte procentuale, concomitent cu majorarea soldului datoriei externe cu scadențe peste 5 ani. În contextul unei creșteri a soldului datoriei externe publice comparativ cu anii anteriori, structura pe scadențe s-a modificat corespunzător, scadența originală consolidându-și tendința către maturități convenabile (Grafic 35).

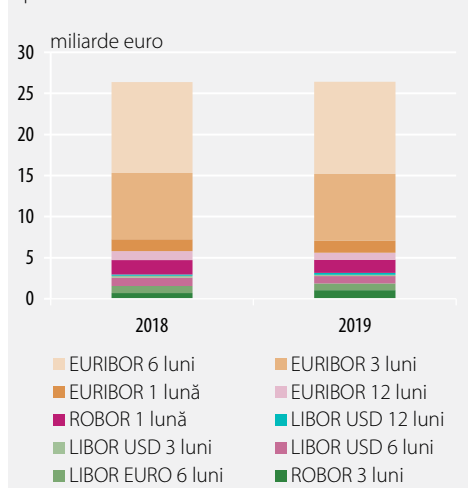
Grafic 35. Datoria externă pe termen lung pe scadențe

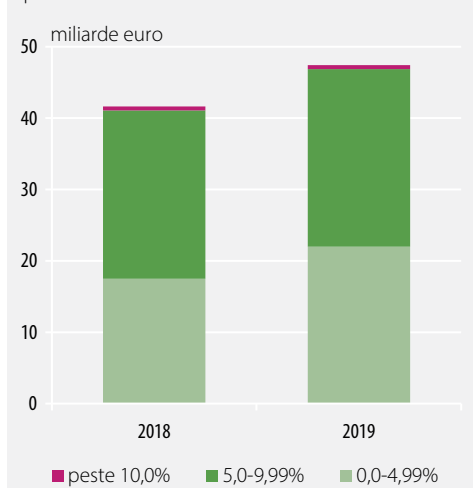
Structura pe tipuri de dobânzi a datoriei externe pe termen lung a evidențiat pe parcursul anului 2019 o tendință ușoară de creștere în termeni nominali a soldului împrumuturilor cu cost variabil pe mai

multe tipuri de dobândă. Soldul angajamentelor cu dobândă fixă a înregistrat o tendință de creștere pe banda 0-5 la sută, cu 4 puncte procentuale, și deosebit față de anul anterior cele situate în intervalele imediat consecutive au înregistrat o diminuare cu 1,1 puncte procentuale. Scăderea cu 2,8 puncte procentuale a ponderii soldului angajamentelor cu cost variabil a fost însoțită de majorarea identică a ponderii soldului pasivelor cu cost fix. Față de anul 2018, această distribuție a ponderii costurilor fixe și variabile (Graficele 36 și 37 conferă sustenabilitate serviciului datoriei externe pe termen lung.

Grafic 36. Datoria externă pe termen lung pe rate de dobânzi variabile

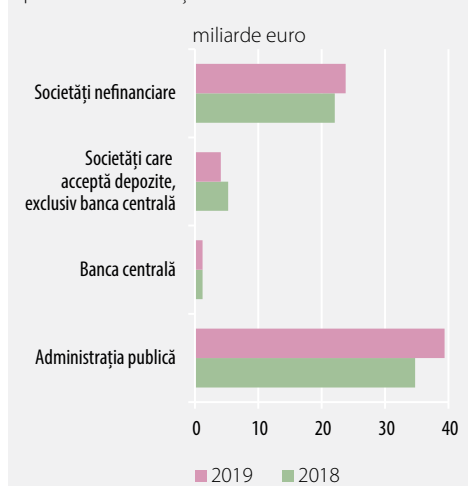

Grafic 37. Datoria externă pe termen lung pe rate de dobânzi fixe

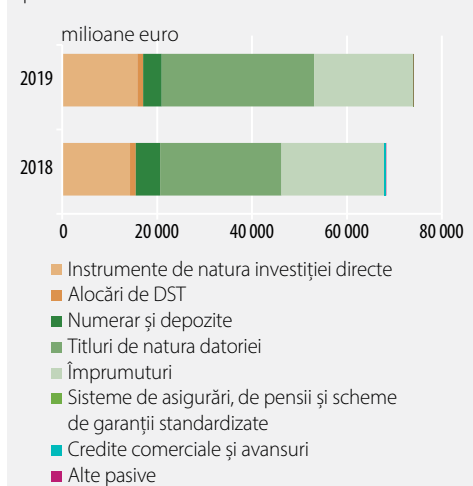

Datoria externă pe termen lung a instituțiilor de credit a continuat să scadă și pe parcursul anului 2019 (Grafic 38), fiind determinată de diminuarea depozitelor nerezidenților, în timp ce datoria sectorului administrația publică și-a continuat majorarea, în principal prin noile emisiuni de titluri de valoare pe piețele de capital. Soldul angajamentelor pe termen lung ale societăților nefinanciare a înregistrat un nivel peste cel consemnat la sfârșitul anului 2018 cu 1 738 milioane euro, ponderea acestora în total ajungând la 32 la sută.

Grafic 38. Datoria externă pe termen lung pe sectoare instituționale

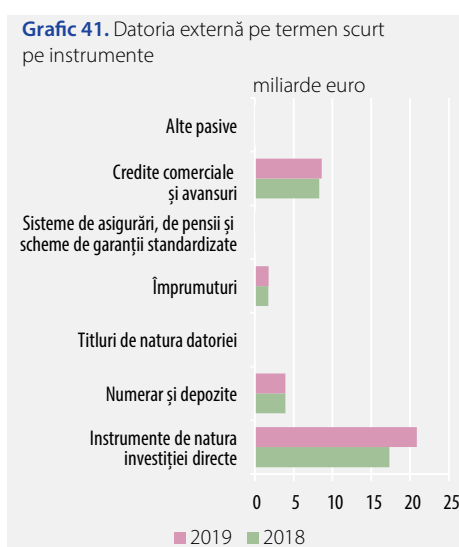
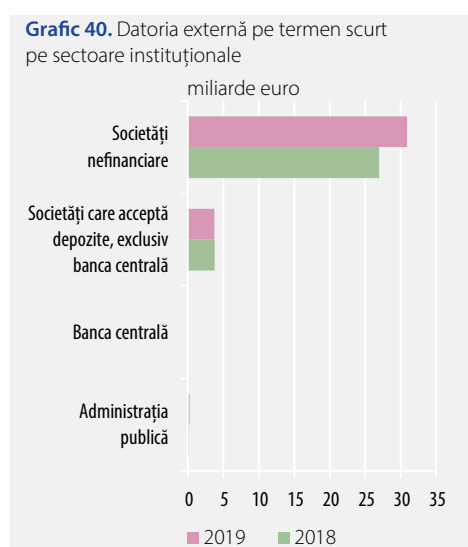

Grafic 39. Datoria externă pe termen lung pe instrumente

Din punct de vedere al structurii pe instrumente financiare, evoluția datoriei externe pe termen lung (Grafic 39) a fost determinată de diminuarea ponderii împrumuturilor și depozitelor cu 6,2 puncte procentuale, în opoziție cu majorarea ponderii instrumentelor de portofoliu sub forma titlurilor de valoare cu 5,8 puncte procentuale și a creditelor intragrup plus creditele comerciale cu 0,5 puncte procentuale.

La sfârșitul anului 2019, datoria externă pe termen scurt a înregistrat 35 464 milioane euro, reprezentând 32,3 la sută din totalul datoriei externe brute. Sectoarele instituționale care s-au împrumutat pe termen scurt s-au situat în trendul anilor anteriori, sectorul societăți nefinanciare continuând să fie cel mai îndatorat (cu o pondere de 87,1 la sută, în creștere cu 1,7 puncte procentuale), urmat de societățile care acceptă depozite, exclusiv banca centrală, cu pondere semnificativ mai mică și în scădere (Grafic 40).

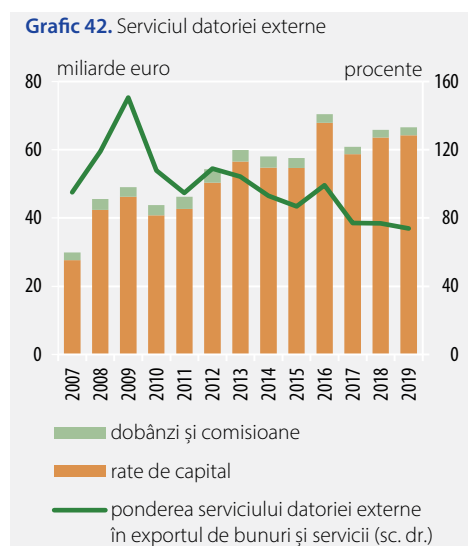
Sectorul societăți nefinanciare și sectorul societăților care acceptă depozite, exclusiv banca centrală au accesat și pe parcursul anului 2019 surse de finanțare externă pe termen scurt, relevate de rate de *roll-over* de 104,8 la sută.

Instrumentele financiare de natura datoriei sub forma depozitelor atrase de instituțiile de credit, ca formă de finanțare pe termen scurt, s-au menținut la nivelul anului anterior, deși ca pondere acestea s-au redus cu 1,4 puncte procentuale comparativ cu anul 2018, până la 11,1 la sută (Grafic 41). Instrumentele de natura investiției directe au consemnat o creștere nominală de 3 527 milioane euro și o pondere în creștere cu 3,9 puncte procentuale, până la 58,9 la sută. Creditele comerciale au crescut în valoare absolută cu 303 milioane euro, dar s-au diminuat ca pondere în total cu 2 puncte procentuale.

Analiza evoluției serviciului datoriei externe evidențiază perioada 2008-2009 cu creșteri semnificative, o relaxare moderată în anul 2010 și majorări în intervalul 2011-2013 (Grafic 42). După anul 2015, când acesta s-a aflat sub nivelul de 60 miliarde euro, în anul 2016 serviciul datoriei externe a depășit 70 miliarde euro, fiind influențat de răscumpărările de titluri de stat, de retragerile de depozite ale nerezidenților și de

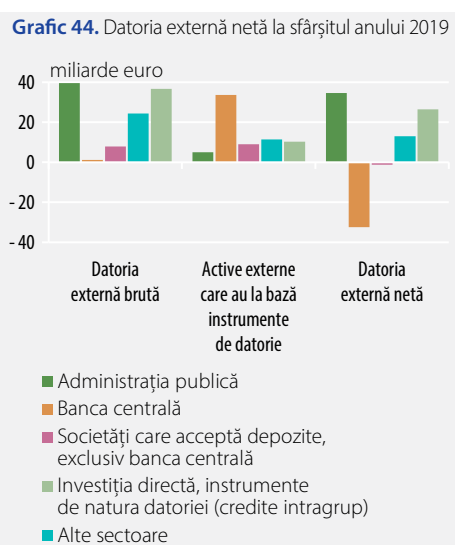
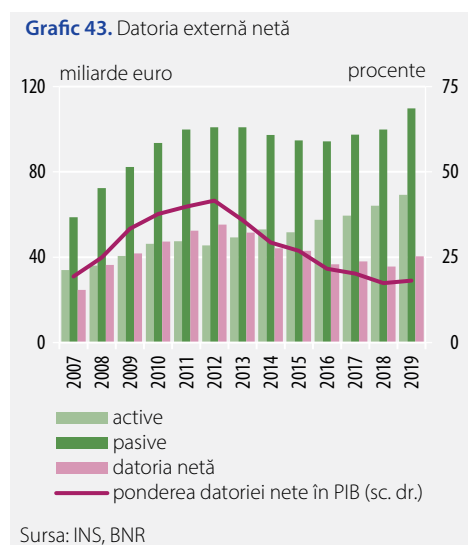
alte plăți către creditori multilaterali și privați, conform angajamentelor scadente. Anul 2017 a înregistrat reducerea serviciului datoriei externe atât în valoare absolută, cât și ca pondere în exportul de bunuri și servicii, până la nivelul de 60,9 miliarde euro, respectiv 77,2 la sută. Pe parcursul anului 2018 valoarea serviciului datoriei s-a majorat din nou, ajungând la 65,8 miliarde euro. În structură, serviciul datoriei a fost determinat

de ieșirile de capital sub forma plăților intra-grup pe termen scurt, a lichidărilor de depozite și a rambursărilor de credite comerciale cu maturitate sub 1 an.

În anul 2019 serviciul datoriei externe a însumat 66 585 milioane euro, din care 64 238 milioane euro au reprezentat rate de capital și 2 347 milioane euro dobânzi și comisioane. Structura pe scadențe a serviciului datoriei externe aferent anului 2019 relevă diminuarea ponderii serviciului datoriei pe termen lung, de la 29,1 la sută, la 26,2 la sută și majorarea serviciului datoriei externe pe termen scurt de la 70,9 la sută, la 73,8 la sută.

În perioada analizată, datoria externă netă³¹, ca pondere în PIB, a scăzut de la 41,6 la sută în 2012 până la 17,4 la sută la sfârșitul anului 2018 (Grafic 43), ca urmare a reducerii soldului datoriei externe brute acumulate în anii anteriori.

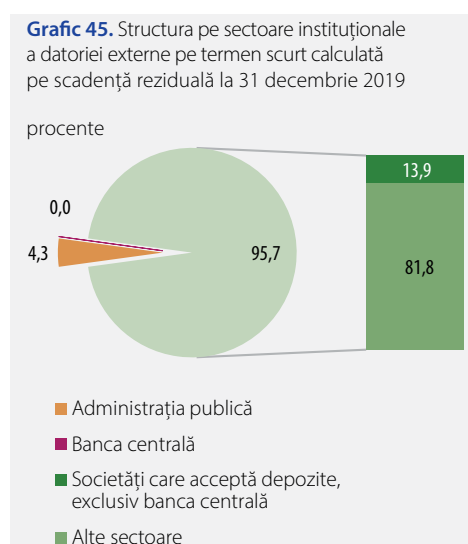
În anul 2019 datoria externă netă s-a majorat de la 35,6 miliarde euro la 40,5 miliarde euro, respectiv până la 18,1 la sută din PIB, pe fondul îndatorării accentuate a sectoarelor administrația publică și a grupării „alte sectoare” (Grafic 44). Datoria externă

³¹ Se calculează ca diferență între pasivele și activele externe aferente tuturor instrumentelor de natura datoriei (împrumuturi, numerar și depozite, obligațiuni și instrumente de piață monetară, credite comerciale).

netă provenită din investiția directă a ajuns la 26,4 miliarde euro, de la 23,4 miliarde euro în anul 2018, în principal datorită creșterii soldului creditelor comerciale intra-grup. Diminuarea activelor externe de la 34,5 miliarde euro la 33,6 miliarde euro a condus la reducerea soldului datoriei externe nete a sectorului banca centrală de la -33,3 miliarde euro la -32,4 miliarde euro.

La 31 decembrie 2019 ponderea datoriei externe nete în PIB s-a majorat cu 0,7 puncte procentuale față de anul anterior, până la 18,1 la sută, fără a afecta ponderea în PIB a soldului debitor al poziției investiționale internaționale, care a coborât de la 43,7 la sută la 43,2 la sută.

Soldul datoriei externe pe termen scurt calculat la valoare reziduală³² a totalizat 47 830 milioane euro, din care datoria componentei „alte sectoare” a reprezentat 81,8 la sută (Grafic 45).

Raportul dintre datoria externă brută și exporturile de bunuri și servicii a fost de 121,8 la sută, iar ponderea dobânzilor în exportul de bunuri și servicii s-a menținut la 2,6 la sută.

Începând cu anul 2014 serviciul datoriei externe s-a situat constant sub nivelul exporturilor de bunuri și servicii și a atins 73,9 la sută din acestea în anul 2019. Raportat la produsul intern brut, acesta a înregistrat o scădere de pondere, până la 29,8 la sută.

Raportul dintre rezervele valutare la BNR și datoria externă pe termen scurt calculată pe scadență reziduală s-a situat pe o tendință constantă de diminuare, de la 74,1 la sută la 68,8 la sută, similar raportului dintre acestea și datoria externă pe termen scurt pe scadență originală³³, care a scăzut de la 104,8 la sută la 92,9 la sută, prin contribuția simultană a creșterii soldului datoriei externe pe termen scurt și a diminuării rezervelor valutare.

În concluzie, anul 2019 a înregistrat diminuarea ponderii poziției investiționale internaționale nete în PIB, în cumul cu ușoare majorări ale ponderilor în PIB ale datoriei externe brute și nete, care au notat valori absolute în creștere, determinate în principal de componente precum investițiile de portofoliu și investițiile directe.

³² Soldul datoriei externe pe termen scurt la finele anului 2019 plus ratele aferente datoriei externe brute pe termen lung scadente în următoarele 12 luni (ianuarie - decembrie 2020).

³³ Datoria externă brută cu scadență inițială de până la 1 an inclusiv.

Secțiune statistică

Balanța de plăți, 2018-2019

Componente	milioane euro					
	2018			2019		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	95 282	104 242	-8 960	101 989	112 469	-10 480
A. Bunuri și servicii	85 612	92 057	-6 445	90 143	98 915	-8 772
a. Bunuri	61 819	76 624	-14 805	63 085	80 509	-17 424
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	61 750	76 624	-14 874	63 035	80 509	-17 474
<i>merchanted</i> – export net	69	0	69	50	0	50
<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate	-331	0	-331	-395	0	-395
<i>merchanted</i> – bunuri vândute	400	0	400	445	0	445
b. Servicii	23 793	15 433	8 360	27 058	18 406	8 652
servicii de prelucrare a bunurilor	2 936	182	2 754	2 969	164	2 805
transport	6 912	2 932	3 980	7 966	3 629	4 337
turism - călătorii	2 877	4 522	-1 645	3 195	5 360	-2 165
alte servicii	11 068	7 797	3 271	12 928	9 253	3 675
B. Venituri primare	5 271	9 038	-3 767	6 295	9 487	-3 192
remunerarea salariaților	2 946	104	2 842	3 597	103	3 494
venituri din investiții	539	8 689	-8 150	822	9 119	-8 297
alte venituri primare	1 786	245	1 541	1 876	265	1 611
C. Venituri secundare	4 399	3 147	1 252	5 551	4 067	1 484
administrația publică	972	1 500	-528	1 484	2 131	-647
alte sectoare	3 427	1 647	1 780	4 067	1 936	2 131
2. Contul de capital	2 580	65	2 515	3 255	405	2 850
A. Transferuri de capital	1 827	0	1 827	2 469	293	2 176
administrația publică	1 753	0	1 753	2 455	293	2 162
alte sectoare	74	0	74	14	0	14
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	753	65	688	786	112	674
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	2 825	7 974	-5 149	3 485	8 619	-5 134
A. Investiții directe	1 259	6 204	-4 945	1 723	6 572	-4 849
participații la capital	478	5 532	-5 054	195	5 021	-4 826
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	470	2 959	-2 489	110	2 238	-2 128
reinvestirea profiturilor	8	2 573	-2 565	85	2 783	-2 698
instrumente de natura datoriei	781	672	109	1 528	1 551	-23
B. Investiții de portofoliu	422	3 302	-2 880	1 368	3 804	-2 436
investiții	-67	-409	342	119	-589	708
instrumente de natura datoriei	489	3 711	-3 222	1 249	4 393	-3 144
C. Derivate financiare	85	0	85	-49	0	-49
D. Alte investiții	1 830	-1 532	3 362	698	-1 757	2 455
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	8	0	8	-1	0	-1
numerar și depozite	458	-898	1 356	-300	-1 171	871
împrumuturi	-47	-1 636	1 589	-149	-1 349	1 200
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate	41	10	31	18	22	-4
credite comerciale și avansuri	1 378	1 051	327	1 128	733	395
alte creanțe/angajamente externe	-8	-59	51	2	8	-6
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-771	0	-771	-255	0	-255
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	1 296	x	x	2 496

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Balanța de plăți trimestrială, 2019						
Componente	milioane euro					
	Trim. I			Trim. II		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
1. Contul curent	25 773	26 860	-1 087	25 157	28 426	-3 269
A. Bunuri și servicii	22 036	23 967	-1 931	22 511	24 239	-1 728
a. Bunuri	16 016	19 748	-3 732	15 844	19 834	-3 990
bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți	16 004	19 748	-3 744	15 845	19 834	-3 989
<i>merchanding</i> – export net	12	0	12	-1	0	-1
<i>merchanding</i> – bunuri achiziționate	-76	0	-76	-104	0	-104
<i>merchanding</i> – bunuri vândute	88	0	88	103	0	103
b. Servicii	6 020	4 219	1 801	6 667	4 405	2 262
servicii de prelucrare a bunurilor	758	40	718	746	43	703
transport	1 865	797	1 068	2 025	919	1 106
turism -călătorii	576	1 125	-549	709	1 280	-571
alte servicii	2 821	2 257	564	3 187	2 163	1 024
B. Venituri primare	2 353	1 703	650	1 439	3 084	-1 645
remunerarea salariaților	723	24	699	954	28	926
venituri din investiții	189	1 614	-1 425	213	2 993	-2 780
alte venituri primare	1 441	65	1 376	272	63	209
C. Venituri secundare	1 384	1 190	194	1 207	1 103	104
administrația publică	534	791	-257	203	614	-411
alte sectoare	850	399	451	1 004	489	515
2. Contul de capital	747	43	704	773	313	460
A. Transferuri de capital	562	0	562	573	293	280
administrația publică	561	0	561	561	293	268
alte sectoare	1	0	1	12	0	12
B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse	185	43	142	200	20	180
	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net
3. Contul financiar	1 170	274	896	620	3 979	-3 359
A. Investiții directe	887	2 091	-1 204	-540	946	-1 486
participații la capital	15	873	-858	15	1 010	-995
participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor	-6	365	-371	-6	1 083	-1 089
reinvestirea profiturilor	21	508	-487	21	-73	94
instrumente de natura datoriei	872	1 218	-346	-555	-64	-491
B. Investiții de portofoliu	362	-623	985	888	2 813	-1 925
participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții	-49	-100	51	53	-125	178
instrumente de natura datoriei	411	-523	934	835	2 938	-2 103
C. Derivate financiare	-40	0	-40	15	0	15
D. Alte investiții	1 239	-1 194	2 433	-433	220	-653
participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu	-1	0	-1	0	0	0
numerar și depozite	415	-1 267	1 682	-1 102	422	-1 524
împrumuturi	-20	-83	63	-13	-621	608
investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate	68	-6	74	-32	4	-36
credite comerciale și avansuri	768	133	635	696	422	274
alte creanțe/angajamente externe	9	29	-20	18	-7	25
drepturi speciale de tragere	0	0	0	0	0	0
E. Active de rezervă BNR	-1 278	0	-1 278	690	0	690
4. Erori și omisiuni (net)	x	x	1 278	x	x	-551

*) „+” creștere; „-” scădere

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

milioane euro						Componente
Trim. III			Trim. IV			
Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	
25 105	28 692	-3 587	25 954	28 492	-2 538	1. Contul curent
22 412	24 826	-2 414	23 182	25 885	-2 703	A. Bunuri și servicii
15 444	19 934	-4 490	15 780	20 994	-5 214	a. Bunuri
15 414	19 934	-4 520	15 771	20 994	-5 223	bunuri compilate conform metodologiei balanței de plăți
30	0	30	9	0	9	<i>merchanted</i> – export net
-91	0	-91	-123	0	-123	<i>merchanted</i> – bunuri achiziționate
121	0	121	133	0	133	<i>merchanted</i> – bunuri vândute
6 968	4 892	2 076	7 402	4 891	2 511	b. Servicii
719	42	677	746	40	706	servicii de prelucrare a bunurilor
2 047	987	1 060	2 029	927	1 102	transport
1 049	1 587	-538	862	1 368	-506	turism -călătorii
3 153	2 276	877	3 765	2 556	1 209	alte servicii
1 326	2 901	-1 575	1 177	1 800	-623	B. Venituri primare
994	29	965	926	23	903	remunerarea salariaților
199	2 808	-2 609	221	1 704	-1 483	venituri din investiții
133	64	69	30	73	-43	alte venituri primare
1 367	965	402	1 595	807	788	C. Venituri secundare
308	442	-134	439	284	155	administrația publică
1 059	523	536	1 156	523	633	alte sectoare
565	11	554	1 170	38	1 132	2. Contul de capital
363	0	363	972	0	972	A. Transferuri de capital
362	0	362	971	0	971	administrația publică
1	0	1	1	0	1	alte sectoare
202	11	191	198	38	160	B. Achiziționarea/vânzarea de active nefinanciare neproduse
Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	Achiziția netă de active*	Acumularea netă de pasive*	Net	
2 065	3 628	-1 563	-370	737	-1 107	3. Contul financiar
357	2 044	-1 687	1 018	1 491	-473	A. Investiții directe
0	1 990	-1 990	165	1 149	-984	participații la capital
-22	594	-616	144	197	-53	participații la capital, exceptând reinvestirea profiturilor
22	1 396	-1 374	21	952	-931	reinvestirea profiturilor
357	54	303	853	342	511	instrumente de natura datoriei
-14	1 944	-1 958	132	-330	462	B. Investiții de portofoliu
33	-65	98	82	-299	381	participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții
-47	2 009	-2 056	50	-31	81	instrumente de natura datoriei
3	0	3	-26	0	-26	C. Derivate financiare
-857	-360	-497	748	-424	1 172	D. Alte investiții
0	0	0	0	0	0	participații la capital, altele decât cele de natura investiției directe și de portofoliu
-394	118	-512	780	-444	1 224	numerar și depozite
-108	-271	163	-7	-374	367	împrumuturi
-4	-2	-2	-14	25	-39	investiții aferente asigurărilor, schemelor de pensii și de garanții standardizate
-356	-191	-165	21	369	-348	credite comerciale și avansuri
5	-14	19	-32	0	-32	alte creanțe/angajamente externe
0	0	0	0	0	0	drepturi speciale de tragere
2 576	0	2 576	-2 242	0	-2 242	E. Active de rezervă BNR
x	x	1 470	x	x	299	4. Erori și omisiuni (net)

Poziția investițională internațională a României, 2011-2019									
milioane euro; sfârșitul perioadei									
Sectoare instituționale	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I. Banca centrală	25 831	25 585	29 689	33 095	34 092	37 857	37 758	37 050	36 927
Active externe, <i>din care:</i>	37 283	35 444	35 509	35 693	35 652	39 115	38 931	38 249	38 144
Rezerva valutară	33 193	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065	32 927
Aur monetar	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735	4 524
Passive externe, <i>din care:</i>	11 452	9 859	5 820	2 598	1 560	1 258	1 172	1 199	1 217
Numerar și depozite	53	57	10	3	186	3	2	3	0
Împrumuturi de la FMI	10 231	8 654	4 708	1 421	122	0	0	0	0
Alocări de DST	1 168	1 148	1 102	1 173	1 252	1 255	1 171	1 196	1 216
II. Administrația publică	-20 288	-22 998	-27 298	-29 808	-28 278	-29 172	-30 096	-29 943	-33 733
Active externe, <i>din care:</i>	2 734	2 575	2 567	2 833	3 102	3 266	3 668	5 005	5 930
Alte investiții, <i>din care:</i>	2 734	2 575	2 567	2 833	3 102	3 256	3 629	4 715	5 512
alte participații	797	785	868	945	1 027	1 053	972	954	968
împrumuturi	0	0	0	0	0	60	143	110	1 970
credite comerciale și avansuri	1 781	1 715	1 625	1 810	1 985	2 047	2 429	3 562	2 560
Passive externe, <i>din care:</i>	23 022	25 573	29 865	32 641	31 380	32 439	33 765	34 948	39 664
Investiții de portofoliu	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466	31 623
instrumente de natura datoriei	6 098	9 500	14 214	17 999	18 153	19 694	22 435	25 466	31 623
Alte investiții, <i>din care:</i>	16 923	16 072	15 652	14 641	13 227	12 745	11 330	9 482	8 035
numerar și depozite	132	92	92	215	5	224	260	154	236
împrumuturi	16 062	15 952	15 535	14 403	13 197	12 507	11 057	9 322	7 793
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-28 749	-27 094	-23 875	-18 996	-17 189	-13 564	-11 828	-9 796	-8 215
Active externe, <i>din care:</i>	1 975	2 303	2 208	3 538	4 371	5 265	6 278	7 779	9 144
Investiții directe	36	41	42	42	44	33	35	89	82
participații la capital	36	41	40	42	41	31	33	88	82
instrumente de natura datoriei	0	0	2	0	3	2	3	1	0
Investiții de portofoliu	403	414	578	641	294	212	184	302	793
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	33	31	19	23	1	44	38	27	38
instrumente de natura datoriei	370	383	559	618	293	168	146	276	755
Alte investiții, <i>din care:</i>	1 536	1 848	1 588	2 855	4 033	5 019	6 036	7 358	8 269
numerar și depozite	1 158	1 369	1 348	2 401	3 419	4 370	5 432	6 750	7 756
împrumuturi	344	413	214	439	597	631	582	580	476
alte creanțe externe	34	66	26	14	18	19	22	27	37
Passive externe, <i>din care:</i>	30 724	29 397	26 083	22 534	21 559	18 829	18 106	17 575	17 359
Investiții directe	6 501	7 137	6 658	5 625	6 257	6 350	6 816	7 341	8 153
participații la capital	6 501	7 137	6 657	5 623	6 249	6 346	6 812	7 338	8 150
instrumente de natura datoriei	0	0	1	3	8	4	4	3	3
Investiții de portofoliu	93	278	560	882	1 152	1 469	1 442	1 274	1 529
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	50	60	394	678	982	1 317	1 274	1 168	1 362
instrumente de natura datoriei	43	218	166	204	171	152	168	106	167
Alte investiții, <i>din care:</i>	24 130	21 982	18 866	16 027	14 150	11 010	9 770	8 933	7 672
numerar și depozite	24 098	21 321	18 724	15 852	14 129	10 985	9 678	8 909	7 629
alte angajamente externe	31	661	141	175	21	25	92	23	43

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
IV. Alte sectoare	-62 352	-66 121	-68 103	-69 414	-74 738	-77 922	-83 183	-86 611	-91 534
<i>Active externe, din care:</i>	11 419	11 570	14 086	16 272	13 858	15 831	17 074	20 349	24 964
Investiții directe	1 939	1 641	3 764	5 256	5 845	6 293	6 692	9 112	11 851
participații la capital	337	304	394	65	-142	-118	292	905	1 542
instrumente de natura datoriei	1 602	1 337	3 370	5 191	5 987	6 412	6 401	8 208	10 309
Investiții de portofoliu	1 206	1 640	1 770	1 795	2 470	2 940	3 558	3 535	4 493
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	692	879	844	806	1 054	1 195	1 471	1 381	1 706
instrumente de natura datoriei	514	761	926	989	1 417	1 745	2 086	2 155	2 786
<i>Alte investiții, din care:</i>	8 274	8 289	8 551	9 211	5 537	6 592	6 810	7 687	8 605
numerar și depozite	2 173	2 446	2 614	2 984	2 122	2 078	1 922	2 237	2 822
împrumuturi	3 188	3 162	3 163	3 391	117	116	46	37	51
sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	x	x	2	4	5	489	551	589	598
credite comerciale și avansuri	2 767	2 468	2 573	2 564	3 247	3 840	4 234	4 775	5 092
alte creanțe externe	147	214	199	268	47	68	56	49	43
<i>Pasive externe, din care:</i>	73 771	77 691	82 189	85 686	88 596	93 753	100 256	106 960	116 498
Investiții directe	47 637	50 925	57 171	61 408	63 549	69 991	75 130	81 794	89 922
participații la capital	30 503	32 131	34 057	37 641	38 854	42 623	45 936	50 143	53 198
instrumente de natura datoriei	17 134	18 794	23 114	23 767	24 696	27 368	29 195	31 651	36 724
Investiții de portofoliu	1 330	2 334	1 994	2 265	2 312	1 731	1 768	2 167	2 572
participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 289	2 334	1 990	2 251	2 298	1 717	1 753	2 160	2 228
instrumente de natura datoriei	41	0	4	14	14	14	16	7	345
<i>Alte investiții, din care:</i>	24 804	24 431	23 022	22 008	22 732	22 028	23 355	22 994	23 998
împrumuturi	22 764	22 565	21 362	20 429	17 328	15 763	15 884	14 186	14 784
sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	x	x	2	2	2	83	86	95	116
credite comerciale și avansuri	1 972	1 847	1 564	1 514	5 222	6 001	7 308	8 615	9 013
alte angajamente externe	69	19	93	64	180	181	77	97	86
Poziția netă	-85 558	-90 628	-89 588	-85 123	-86 113	-82 802	-87 349	-89 301	-96 555
Active externe	53 411	51 892	54 370	58 336	56 982	63 477	65 950	71 381	78 182
Pasive externe	138 969	142 520	143 958	143 459	143 095	146 279	153 299	160 682	174 737

Rezerva internațională brută a României, 2011-2019

	milioane euro; sfârșitul perioadei								
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Banca Națională a României	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800	37 450
Aur	4 058	4 207	2 910	3 290	3 247	3 664	3 612	3 735	4 524
Rezerva valutară	33 194	31 206	32 525	32 216	32 238	34 242	33 494	33 065	32 927
Bănci comerciale	1 639	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527	7 901
Valute	1 639	1 892	2 035	3 285	3 512	4 240	5 081	6 527	7 901
Rezerva internațională brută, din care:	38 891	37 305	37 470	38 791	38 997	42 145	42 188	43 327	45 351
Rezerva valutară brută	34 833	33 098	34 559	35 501	35 750	38 482	38 576	39 592	40 827

Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2011-2019

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	milioane euro								
Datorie externă (DE)	99 926	100 857	100 859	97 260	94 710	94 273	97 445	99 841	109 783
Termen lung (TL)	77 131	79 936	78 860	75 829	71 425	69 645	68 520	68 286	74 319
Termen scurt (TS)	22 795	20 921	21 999	21 431	23 285	24 628	28 925	31 555	35 463
PIB	131 879	132 809	143 690	150 678	160 164	170 048	187 801	204 519	223 342
Exportul de bunuri și servicii (EXP)	48 799	49 776	57 495	62 417	66 282	71 048	78 920	85 612	90 143
Importul de bunuri și servicii (IMP)	56 526	56 568	58 534	62 901	67 255	72 485	82 940	92 057	98 915
Serviciul datoriei externe (SDE)	46 232	54 268	59 961	58 019	57 570	70 436	60 891	65 820	66 585
Rate de capital	42 631	50 339	56 583	54 768	54 640	67 885	58 691	63 598	64 238
termen lung (TL)	12 932	16 391	24 254	21 879	23 247	19 136	17 512	17 403	15 419
termen scurt (TS)	29 699	33 948	32 329	32 889	31 393	48 750	41 179	46 195	48 818
Rate de dobândă (DOB)	3 601	3 929	3 378	3 251	2 931	2 550	2 200	2 223	2 347
termen și lung (TL)	2 207	2 273	2 032	2 224	2 039	1 906	1 928	1 729	2 022
termen scurt (TS)	1 394	1 656	1 346	1 026	892	644	272	493	325
Rezerva internațională a României (RI)	37 252	35 413	35 435	35 506	35 485	37 905	37 107	36 800	37 450
	procente								
DE/PIB	75,8	75,9	70,2	64,5	59,1	55,4	51,9	48,8	49,2
TML/PIB	58,5	60,2	54,9	50,3	44,6	41,0	36,5	33,4	33,3
DE/EXP	204,8	202,6	175,4	155,8	142,9	132,7	123,5	116,6	121,8
TML/EXP	158,1	160,6	137,2	121,5	107,8	98,0	86,8	79,8	82,4
SDE/EXP	94,7	109,0	104,3	93,0	86,9	99,1	77,2	76,9	73,9
SDE/PIB	35,1	40,9	41,7	38,5	35,9	41,4	32,4	32,2	29,8
SDE/RI	124,1	153,2	169,2	163,4	162,2	185,8	164,1	178,9	177,8
DOB/EXP	7,4	7,9	5,9	5,2	4,4	3,6	2,8	2,6	2,6
TS/DE	22,8	20,7	21,8	22,0	24,6	26,1	29,7	31,6	32,3
Multilaterale/DE	29,5	27,8	24,2	20,5	17,7	16,3	14,3	12,6	10,1
	număr de luni								
RI/IMP	7,9	7,5	7,3	6,8	6,3	6,3	5,4	4,8	4,5

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2019 pe sectoare instituționale

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
I. Administrația publică	-29 943	-1 684	-2 232	-7	132	-33 734
Active externe	5 005	838	0	9	79	5 930
Investiții directe	0	0	0	1	0	1
Participații la capital	0	0	0	1	0	1
Investiții de portofoliu	290	136	0	0	-8	418
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	169	178	0	0	-5	341
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	121	-42	0	0	-2	77
Derivate financiare	0	0	0	0	0	0
Alte investiții	4 715	702	0	8	87	5 512
Alte participații	954	0	0	0	15	968
Depozite	8	3	0	0	0	11
Credite financiare	110	-62	0	1 907	15	1 970
credite financiare pe termen lung	110	-62	0	1 907	15	1 970
Credite comerciale și avansuri	3 562	766	0	-1 824	56	2 560
credite comerciale și avansuri pe termen lung	3 526	760	0	-1 824	55	2 516
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	37	6	0	1	1	44
Alte active	81	-5	0	-75	1	3
alte active pe termen lung	5	-5	0	2	0	2
alte active pe termen scurt	76	0	0	-77	1	0
Pasive externe	34 948	2 521	2 232	16	-53	39 664
Investiții directe	0	2	0	5	0	6
Participații la capital	0	2	0	5	0	6
Investiții de portofoliu	25 466	3 989	2 232	0	-64	31 623
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	25 433	4 009	2 232	0	-64	31 610
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	33	-20	0	0	-1	13
Alte investiții	9 482	-1 469	0	11	11	8 035
Depozite	154	88	0	0	-7	236
Credite financiare	9 322	-1 548	0	1	18	7 793
credite financiare pe termen lung	9 321	-1 548	0	0	18	7 791
credite financiare pe termen scurt	1	0	0	1	0	2
Credite comerciale și avansuri	1	-9	0	10	0	2
credite comerciale și avansuri pe termen lung	0	-9	0	10	0	0
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	1	1	0	0	0	2
Alte pasive	4	0	0	0	0	4
alte pasive pe termen lung	4	0	0	0	0	4
alte pasive pe termen scurt	0	0	0	0	0	0

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
II. Banca centrală	37 049	-1 008	624	-2	264	36 927
Active externe	38 248	-1 010	624	-2	284	38 144
Alte investiții	1 448	-755	0	0	0	693
Alte participații	35	-1	0	0	0	35
Depozite	1 413	-755	0	0	0	658
Rezerve	36 800	-255	624	-2	284	37 450
Aur	3 736	0	790	-2	0	4 524
Rezerva valutară	33 065	-255	-166	0	284	32 927
Pasive externe	1 199	-2	0	0	20	1 217
Alte investiții	1 199	-2	0	0	20	1 217
Depozite	3	-2	0	0	0	0
Credite financiare	0	0	0	0	0	0
credite financiare pe termen lung (FMI)	0	0	0	0	0	0
Alocări de DST	1 196	0	0	0	20	1 216
III. Societăți care acceptă depozite, exclusiv banca centrală	-9 797	1 707	-380	1	254	-8 215
Active externe	7 779	1 281	18	52	15	9 144
Investiții directe	89	-8	0	3	-2	82
Participații la capital	88	-7	0	3	-2	82
Instrumente de natura datoriei	1	-1	0	0	0	0
Investiții de portofoliu	302	472	18	0	1	793
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	27	2	9	0	0	38
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	265	481	9	0	0	755
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	11	-11	0	0	0	0
Derivate financiare	30	-79	0	49	0	0
Alte investiții	7 358	895	0	0	16	8 269
Numerar și depozite	6 751	991	0	0	15	7 756
numerar și depozite pe termen lung	732	20	0	0	-5	747
numerar și depozite pe termen scurt	6 019	971	0	0	19	7 009
Credite financiare	580	-105	0	0	1	476
credite financiare pe termen lung	374	0	0	0	2	376
credite financiare pe termen scurt	206	-105	0	0	-1	100
Alte active	28	9	0	0	0	37
Pasive externe	17 576	-426	397	51	-239	17 359
Investiții directe	7 341	870	84	43	-184	8 154
Participații la capital	7 338	870	84	42	-184	8 150
Instrumente de natura datoriei	3	0	0	0	0	3
Investiții de portofoliu	1 274	-28	313	0	-30	1 529
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 168	-95	317	0	-28	1 362
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	106	67	-4	0	-2	167
Derivate financiare	28	-32	0	9	0	4
Alte investiții	8 933	-1 236	0	0	-24	7 673
Depozite	8 910	-1 256	0	0	-25	7 629
depozite pe termen lung	5 126	-1 198	0	0	-16	3 912
depozite pe termen scurt	3 784	-58	0	0	-9	3 717
Alte pasive	23	20	0	0	0	43

continuare

Sectoare instituționale	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
IV. Alte sectoare	-86 611	-4 147	-2 498	542	1 179	-91 535
Active externe	20 349	2 346	241	2 084	-56	24 964
Investiții directe	9 112	1 731	0	1 011	-3	11 851
Participații la capital	905	202	0	459	-24	1 542
Instrumente de natura datoriei	8 208	1 529	0	552	20	10 309
Investiții de portofoliu	3 535	760	240	-2	-41	4 493
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 381	117	218	-2	-7	1 706
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	2 034	646	22	-85	-31	2 586
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	121	-3	1	85	-2	201
Derivate financiare	14	-1	1	-1	1	15
Alte investiții	7 687	-144	0	1 075	-13	8 605
Depozite	2 237	-540	0	1 140	-15	2 822
Credite financiare	37	19	0	-5	0	51
credite financiare pe termen lung	5	2	0	5	0	11
credite financiare pe termen scurt	33	17	0	-10	0	39
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	589	18	0	0	-9	598
Credite comerciale și avansuri	4 775	362	0	-56	11	5 092
credite comerciale și avansuri pe termen lung	258	34	0	-105	2	189
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	4 517	327	0	49	9	4 903
Alte active	49	-3	0	-3	0	43
alte active pe termen lung	4	7	0	1	0	11
alte active pe termen scurt	45	-10	0	-4	0	32
Pasive externe	106 960	6 493	2 739	1 542	-1 235	116 498
Investiții directe	81 794	5 700	2 138	1 464	-1 174	89 922
Participații la capital	50 143	4 149	2 138	-1 974	-1 259	53 198
Instrumente de natura datoriei	31 652	1 551	0	3 438	84	36 724
Investiții de portofoliu	2 167	-156	600	12	-50	2 572
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	2 160	-494	600	12	-50	2 228
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	7	338	0	0	0	345
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	0	0	0	0	0	0
Derivate financiare	4	0	1	-1	1	6
Alte investiții	22 994	949	0	67	-11	23 999
Credite financiare	14 187	199	0	417	-18	14 784
credite financiare pe termen lung	12 464	136	0	414	-13	13 001
credite financiare pe termen scurt	1 722	63	0	3	-5	1 783
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	95	22	0	0	-1	116
Credite comerciale și avansuri	8 616	742	0	-352	7	9 013
credite comerciale și avansuri pe termen lung	309	87	0	6	2	404
credite comerciale și avansuri pe termen scurt	8 307	655	0	-358	6	8 609
Alte pasive	97	-13	0	2	0	86
alte pasive pe termen lung	13	2	0	2	0	17
alte pasive pe termen scurt	85	-15	0	-1	0	69
Total	-89 302	-5 132	-4 485	534	1 829	-96 556

Notă: Datorită rotunjirilor este posibil ca totalurile să nu corespundă exact sumei componentelor.

Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2019 pe componente						
Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Total, din care:	-89 302	-5 132	-4 485	534	1 829	-96 556
Active externe	71 381	3 454	883	2 143	322	78 182
Investiții directe	9 202	1 723	0	1 015	-6	11 934
Investiții de portofoliu	4 128	1 368	257	-2	-48	5 703
Derivate financiare	44	-79	1	48	0	15
Alte investiții	21 207	698	0	1 083	91	23 080
Rezerve	36 800	-255	624	-2	284	37 450
Pasive externe	160 682	8 586	5 368	1 609	-1 507	174 738
Investiții directe	89 135	6 572	2 222	1 512	-1 358	98 081
Investiții de portofoliu	28 907	3 805	3 145	12	-145	35 724
Derivate financiare	32	-32	1	8	1	10
Alte investiții	42 608	-1 758	0	78	-5	40 923
Poziția netă	-89 302	-5 132	-4 485	534	1 829	-96 556
Investiții directe	-79 934	-4 849	-2 222	-496	1 353	-86 147
Investiții de portofoliu	-24 779	-2 437	-2 888	-13	97	-30 020
Derivate financiare	12	-47	0	40	0	4
Alte investiții	-21 401	2 456	0	1 006	96	-17 843
Rezerve	36 800	-255	624	-2	284	37 450
Active externe	71 381	3 454	883	2 143	322	78 182
Investiții directe	9 202	1 723	0	1 015	-6	11 934
Participații la capital	993	195	0	463	-26	1 625
Instrumente de natura datoriei	8 209	1 528	0	552	20	10 309
Investiții de portofoliu	4 128	1 368	257	-2	-48	5 703
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	1 407	119	227	-2	-7	1 743
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	2 467	1 305	30	-85	-36	3 682
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	253	-56	0	85	-4	278
Derivate financiare	44	-79	1	48	0	15
Alte investiții	21 207	698	0	1 083	91	23 080
Alte participații	989	-1	0	0	15	1 004
Numerar și depozite	10 408	-300	0	1 140	0	11 247
Credite comerciale și financiare	9 064	979	0	22	84	10 149
credite comerciale și financiare pe termen lung	4 272	734	0	-18	75	5 063
credite comerciale și financiare pe termen scurt	4 792	245	0	39	9	5 086
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	589	18	0	0	-9	598
Alte active	158	2	0	-78	2	83
termen lung	9	2	0	2	0	14
termen scurt	148	-1	0	-80	2	69
Active de rezervă (BNR)	36 800	-255	624	-2	284	37 450
Aur monetar	3 736	0	790	-2	0	4 524
Rezerva valutară	33 065	-255	-166	0	284	32 927

continuare

Componente	milioane euro					
	Stoc la începutul perioadei	Tranzacții	Modificări din prețuri	Alte ajustări	Modificări din variația cursului de schimb	Stoc la sfârșitul perioadei
Pasive externe	160 682	8 586	5 368	1 609	-1 507	174 738
Investiții directe	89 135	6 572	2 222	1 512	-1 358	98 081
Participații la capital	57 481	5 021	2 222	-1 927	-1 443	61 354
Instrumente de natura datoriei	31 655	1 551	0	3 438	84	36 727
Investiții de portofoliu	28 907	3 805	3 145	12	-145	35 724
Participații la capital (acțiuni) și acțiuni ale fondurilor de investiții	3 328	-589	917	12	-78	3 590
Instrumente de natura datoriei pe termen lung	25 546	4 413	2 228	0	-66	32 121
Instrumente de natura datoriei pe termen scurt	33	-20	0	0	-1	13
Derivate financiare	32	-32	1	8	1	10
Alte investiții	42 608	-1 758	0	78	-5	40 923
Numerar și depozite	9 067	-1 171	0	0	-31	7 865
Credite comerciale și financiare	32 125	-616	0	76	7	31 592
credite comerciale și financiare pe termen lung	22 094	-1 335	0	430	7	21 196
credite comerciale și financiare pe termen scurt	10 031	718	0	-354	1	10 396
Sisteme de asigurări, de pensii și scheme de garanții standardizate	95	22	0	0	-1	116
Alte pasive	125	7	0	2	0	134
termen lung	17	2	0	2	0	21
termen scurt	108	5	0	-1	0	113
Alocări de DST	1 196	0	0	0	20	1 216

Lista graficelor

Grafic 1	Contul curent	8
Grafic 2	Fluxurile financiare nete	8
Grafic 3	Structura contului curent	10
Grafic 4	Exportul și importul de bunuri	12
Grafic 5	Exporturile pe stadii de producție	14
Grafic 6	Exportul de bunuri pe grupe de mărfuri	14
Grafic 7	Importurile pe stadii de producție	17
Grafic 8	Importul de bunuri pe grupe de mărfuri	17
Grafic 9	Evoluția balanței serviciilor pe componente	21
Grafic 10	Evoluția turismului internațional	21
Casetă		
Grafic A	Comerțul internațional cu servicii în funcție de mărimea entităților raportoare, în anul 2019	23
Grafic 11	Evoluția balanței veniturilor primare pe componente	26
Grafic 12	Evoluția balanței veniturilor secundare pe sectoare	27
Grafic 13	Evoluția remiterilor personale (incasări) pe țări	28
Grafic 14	Evoluția soldului contului de capital pe componente	29
Grafic 15	Evoluția influxurilor financiare nete	29
Grafic 16	Poziția investițională internațională	34
Grafic 17	Poziția investițională internațională și deficitul de cont curent	34
Grafic 18	Structura pe instrumente a activelor și pasivelor externe	35
Grafic 19	Structura geografică a activelor externe	36
Grafic 20	Structura geografică a pasivelor externe	36
Grafic 21	Structura valutară a activelor externe	36
Grafic 22	Structura valutară a pasivelor externe	36
Grafic 23	Poziția investițională internațională	37
Grafic 24	Structura pe instrumente a activelor externe	38
Grafic 25	Structura pe sectoare instituționale a activelor externe	38
Grafic 26	Structura pe instrumente a pasivelor externe	39
Grafic 27	Repartiția geografică a deținerilor de titluri emise de rezidenți	41
Grafic 28	Structura pe sectoare instituționale a pasivelor externe	41
Grafic 29	Datoria externă brută	42
Grafic 30	Datoria externă	42

Grafic 31	Structura pe valute a rezervelor valutare la BNR	43
Grafic 32	Structura pe valute a datoriei externe	43
Grafic 33	Datoria externă brută pe termen lung pe creditori, 2018	43
Grafic 34	Datoria externă brută pe termen lung pe creditori, 2019	43
Grafic 35	Datoria externă pe termen lung pe scadențe	43
Grafic 36	Datoria externă pe termen lung pe rate de dobânzi variabile	44
Grafic 37	Datoria externă pe termen lung pe rate de dobânzi fixe	44
Grafic 38	Datoria externă pe termen lung pe sectoare instituționale	44
Grafic 39	Datoria externă pe termen lung pe instrumente	44
Grafic 40	Datoria externă pe termen scurt pe sectoare instituționale	45
Grafic 41	Datoria externă pe termen scurt pe instrumente	45
Grafic 42	Serviciul datoriei externe	46
Grafic 43	Datoria externă netă	46
Grafic 44	Datoria externă netă la sfârșitul anului 2019	46
Grafic 45	Structura pe sectoare instituționale a datoriei externe pe termen scurt calculată pe scadență reziduală la 31 decembrie 2019	47

Lista tabelelor

Tabel 1	Balanța de plăți cu Uniunea Europeană și zona euro în anul 2019	9
Tabel 2	Contribuția componentelor la evoluția deficitului contului curent	9
Tabel 3	Balanța bunurilor și serviciilor (balanța comercială)	10
Tabel 4	Balanța bunurilor	11
Tabel 5	Exportul de bunuri pe activități ale economiei naționale	13
Tabel 6	Principalele categorii de mărfuri care au înregistrat creșteri ale exportului	15
Tabel 7	Exportul de bunuri pe grupe de țări	15
Tabel 8	Importul de bunuri pe activități ale economiei de proveniență	17
Tabel 9	Principalele grupe de mărfuri care au înregistrat creșteri ale importului	18
Tabel 10	Importul de bunuri FOB pe grupe de țări	19
Tabel 11	Exportul și importul (FOB) de produse energetice	20

Tabel 12	Influențe de volum și de preț asupra majorării exportului și importului de resurse energetice	20
Tabel 13	Exportul de servicii pe grupe de țări	21
Tabel 14	Importul de servicii pe grupe de țări	22
Casetă		
Tabel A	Intensitatea exportului de servicii, pe domenii de activitate	24
Tabel B.a	Gradul de concentrare a exportului principalelor tipuri de servicii în anul 2019	25
Tabel B.b	Gradul de concentrare a importului principalelor tipuri de servicii în anul 2019	25
Tabel 15	Remiterile personale	27
Tabel 16	Investiții directe	30
Tabel 17	Investiții directe – prezentate pe principiul direcțional	31
Tabel 18	Investiții de portofoliu	32
Tabel 19	Alte investiții	33
	Balanța de plăți, 2018 – 2019	51
	Balanța de plăți trimestrială, 2019	52
	Poziția investițională internațională a României, 2011 – 2019	54
	Rezerva internațională brută a României, 2011 – 2019	56
	Evoluția indicatorilor de îndatorare externă, 2011 – 2019	56
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2019 pe sectoare instituționale	57
	Poziția investițională internațională a României la 31 decembrie 2019 pe componente	60

